

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
UPRAVNI ODJEL
UPRAVNI STRUČNI STUDIJ

Iva Paić

EUROPSKI PROGRAMI ZA MLADE

Završni rad

Šibenik, 2017.

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
UPRAVNI ODJEL
UPRAVNI STRUČNI STUDIJ

EUROPSKI PROGRAMI ZA MLADE

Završni rad

Kolegij: Upravni i pravni sustav EU

Mentor: dr. sc. Ljubo Runjić, v. pred.

Student/ica: Iva Paić

Matični broj studenta:0066238455

Šibenik, svibanj 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. MLADI NA DJELU	3
3. ERASMUS +	8
3.1. Struktura, proračun i tko ga provodi?	13
3.2. Tko može sudjelovati u programu Erasmus+ ?	17
3.3. Ključna mjera 1	19
3.4. Ključna mjera 2	22
3.5. Ključna mjera 3	24
3.6. Youthpass	27
4. ISKUSTVA IZ PRAKSE	29
4.1. Neprofitne organizacije i prijave na projekte	29
5. ZAKLJUČAK	32
6. POPIS LITERATURE	33
7. PRILOZI	35

EUROPSKI PROGRAMI ZA MLADE

IVA PAIĆ

Jadrija X, Šibenik, iva94paic@gmail.com

Europska unija je nadnacionalna organizacija čiji je cilj jačanje ekonomske integracije i suradnje između zemalja članica. Osnovana je s ciljem uspostavljanja mira između zemalja na tom području, a i same Europe s ostatkom svijeta. Europska unija daje poticaje svojim građanima na brojne načine, a jedan od njih je putem njezinih fondova. Jedan od tih fondova namijenjen je i za financiranje obrazovanja mladih te mobilnosti mladih s ciljem da se i oni uključe u političko, ekonomsko te obrazovno područje. Tim fondovima se financiraju programi za mlade od kojih se kao prvi isticao program Mladi na djelu koji je donesen za razdoblje 2007.-2013. godine. Taj je program posebno bitan i za Hrvatsku jer je Europska unija 2011. godine uključila Hrvatsku u sudjelovanje u tom programu iako tada nije bila njezina članica. Trenutno je na snazi Erasmus + program koji je se pojednostavio te djeluje sa svojim ciljevima, uvjetima, i budžetom donesenim za razdoblje 2014.-2020. godine. Erasmus+ program je vodič koji usmjerava mlade kako da sudjeluju u Europskom načinu života kroz razne radionice, projekte, seminare, tečajeve i mnoge druge. Erasmus+ nije samo usavršavanje mladih i stjecanje novih vještina nego ponajprije i povećanje svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja u europskom kontekstu koje nadopunjuje nacionalne obrazovne reforme i politike u svrhu modernizacije obrazovanja.

(32 stranica / 11 slika / 0 tablica / 21 literaturnih navoda / jezik izvornika: hrvatski)

Rad je pohranjen u: Knjižnici Veleučilišta u Šibeniku

Ključne riječi: mladi, Erasmus, obrazovanje.

Mentor: dr. sc. Ljubo Runjić, v. pred.

Rad je prihvaćen za obranu: 10.05.2017.

EUROPEAN PROGRAMS FOR YOUTH

IVA PAIĆ

Jadrija X, Šibenik, iva94paic@gmail.com

The European Union is a supranational organisation whose goal is to strengthen economic integration and cooperation between member countries. It was established with the aim of reintegrating peace between the countries in this area and Europe itself with the rest of the world. The European Union provides incentives to its citizens in many ways, one of which is through its funds. One of these funds is also intended to finance youth education and youth mobility, with a view of involving youth in the political, economic and educational spheres. These funds are financing youth programs, one of the firsts was the Youth in Action program which was adopted for the period of 2007.-2013. This program was of particular importance for Croatia as the European Union in 2011. included Croatia in participating in this program even though it was not its member country at that time. The program that is currently being enforced is Erasmus + and it has been simplified and integrated with its goals, conditions and budget for the period of 2014.-2020. The Erasmus + program is a guide for young people to participate in European lifestyle through various workshops, projects, seminars, courses and much more. Erasmus + is not just training young people and helping them acquire new skills but above all, it is raising awareness of the importance of lifelong learning in a European context that complements national education reforms and policies to modernise education.

(32 pages / 11 figures / 0 tables / 21 references / original in Croatian language)

Paper deposited in: Library of Polytechnic in Šibenik

Keywords: youth, Erasmus, education.

Supervisor: Ph.D. Ljubo Runjić, Senior lecturer

Paper accepted: 10.05.2017.

1. UVOD

Pravni poredak Europske unije autonomni je pravni poredak koji se razlikuje kako od pravnih poredaka njenih 28 država članica, tako i od pravnog poretka međunarodnog prava. Hrvatska je od 1. srpnja 28. članica Europske unije. Pristupanje Hrvatske označava još jedan korak u izgradnji ujedinjene Europe. Pristupanje je također nov dokaz preobražajne moći Europske unije: rastrgana sukobom prije samo dvadeset godina, Hrvatska je danas stabilna demokracija sposobna preuzeti obveze članstva u Europskoj uniji i pridržavanja standarda Europske unije.¹ Pravni poredak EU stvara obaveze za države članice, i to za njihove institucije zakonodavne, izvršne i sudbene vlasti. Od stupanja na snagu Ugovora iz Maastrichta, 1. srpnja 1993. godine, sve do stupanja na snagu Lisabonskog ugovora 1. prosinca 2009. godine, struktura se EU često ilustrirala prikazom “tri stupa” od kojih je prvi stup obuhvaćao Europsku zajednicu, drugi stup zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, a treći stup policijsku suradnju i pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima. Jedna od najvažnijih razlika između triju stupova bila je u tome što su se odluke u okviru prvog stupa donosile nadnacionalnom metodom (uglavnom su se donosile kvalificiranom većinom), a u okviru drugog i trećeg stupa na temelju jednoglasnosti. Na temelju LU, Europska zajednica prestaje postojati i zamjenjuje je Europska unija. Pravna osnova EU su dva osnivačka ugovora – Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije. Europska unija utemeljena je Pariškim ugovorom iz 1951. godine kojim je osnovana Europska zajednica za ugljen i čelik, te Rimskim ugovorima iz 1957. godine o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju i Europske ekonomske zajednice. Navedeni Osnivački ugovori kasnije su bitno izmijenjeni, a Ugovor o Europskoj zajednici za ugljen i čelik prestao je važiti 2002., 50 godina nakon stupanja na snagu. Danas se Europska unija temelji na Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, koji su prihvaćeni na temelju Ugovora iz Lisabona koji je stupio na snagu 1. prosinca 2009. godine. Sastavni dio Osnivačkog ugovora danas je i Povelja temeljnih prava EU koja ima isti pravni status kao i Ugovori.² EU fondovi predviđeni su za poduzetnike, obrtnike, općine, županije, udruge, obrazovne institucije, fizičke osobe te ostale javne institucije. Postoje dva osnovna strukturna fonda, a to su Europski socijalni fond (ESF) i Europski fond za regionalni razvoj (ERDF) kojima se nastoji umanjiti razlika među regijama, dok kohezijski fond, za razliku od strukturnog, ne koriste

---

¹ https://www.porezna-uprava.hr/bi/Documents/vijesti_EU_lipanj.pdf (preuzeto 3.4.2017.)

² T. Čapeta, S. Rodin, Osnove prava Europske Unije, Zagreb 2011., str. 3-7.

regije već države članice. EU fondovi postaju sastavni dio investicijskih ulaganja poduzetnika te se kao takvi trebaju iskoristiti u što većoj mjeri. Samo do 2020. godine EU fondovi nude preko 12 milijardi EUR.³ Europski socijalni fond (ESF) kao glavni instrument Europske unije usmjeren je na poticanje poduzetništva, pružanje pomoći posloprimcima u pronalaženju boljih radnih mjesta i uspostavi pravednijih mogućnosti za sve građane EU-a prilikom njihovog zapošljavanja. Također, za cilj ima poboljšati položaj najugroženijim ljudima kojima prijeti siromaštvo. Hrvatskoj je postao dostupan prilikom pristupanja EU. Temeljni cilj ESF-a je smanjenje razlika u prosperitetu i životnom standardu između država članica EU-a i njihovih regija, te time promicanje gospodarske i socijalne kohezije. Osim ovog cilja, fondom se ostvaruju i sljedeća četiri tematska cilja kohezijske politike: poticanje zapošljavanja i podržavanje mobilnosti rada, promicanje socijalne uključenosti i borba protiv siromaštva, ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje; te, jačanje institucionalnih kapaciteta i učinkovita javna uprava.⁴ „Mladi na djelu” je program koji je Europska unija stvorila za mlade. Program teži poticanju osjećaja aktivnog europskog građanstva, solidarnosti i tolerancije među mladim Europljanima te njihovom uključivanju u oblikovanje budućnosti Unije. Program promiče mobilnost unutar i izvan granica Europske unije, neformalno obrazovanje i interkulturalni dijalog te potiče zapošljivost i uključivanje svih mladih, bez obzira na razinu njihova obrazovanja i njihovo kulturno i društveno podrijetlo: „Mladi na djelu” je program za svakoga! Svake godine, predlagači podnose tisuće projekata kako bi dobili financijsku potporu Programa; proces odabira cilja na dodjelu sredstava najboljim projektima.⁵ Erasmus+ novi je program za obrazovanje, obuku, mlade i sport prije poznat pod nazivom Erasmus za sve. Cilj ovog programa doprinijeti je smanjenju ranog napuštanja škole kao i povećanju broja visokoobrazovanih. Program će promicati mogućnosti učenja za pojedince u Europskoj uniji i izvan nje, suradnju između obrazovnih ustanova, organizacija mladih, poduzeća, lokalnih i regionalnih vlasti kao i nevladinih udruga te podršku reformi politike u zemljama članicama i suradnja sa zemljama koje nisu dio EU. Ovaj program zamijenio je postojeće programe Cjeloživotnog učenja (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenisu i Grundtvig), program Mladi na djelu kao i pet programa međunarodne suradnje (Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink i program za suradnju sa zemljama u razvoju.⁶

---

³ <https://optimusconsulting.eu/eu-fondovi/> (preuzeto 4.4.2017.)

⁴ <http://europskifondovi.eu/programi/europski-socijalni-fond-esf/#.WOPk1oiGNPY> (preuzeto 4.4.2017.)

⁵ Mladi na djelu, programski vodič, str. 1. Vidi: www.ec.europa.eu/youth (preuzeto 4. 4. 2017.)

⁶ <http://www.eu-projekti.info/erasmus> (preuzeto 4.4.2017.)

2. MLADI NA DJELU

Program je uspostavljen Odlukom Europskog parlamenta i Vijeća broj 1719/2006/EC od 15. studenog 2006. godine kojom se uspostavlja Program Mladi na djelu za razdoblje od 2007. do 2013. godine.⁷ Opći ciljevi navedeni u pravnoj osnovi programa Mladi na djelu su promicanje aktivnog građanstva mladih općenito, a posebice njihovog europskog građanstva razvijanje solidarnosti i promicanje tolerancije među mladima, s ciljem njegovanja društvene kohezije u Europskoj uniji njegovanje uzajamnog razumijevanja među mladima iz različitih zemalja, doprinos razvoju kvalitete sustava potpore aktivnostima za mlade te sposobnosti organizacija civilnog društva koje rade na području mladih te promicanje europske suradnje u području mladih. Što se tiče prioriteta, opći ciljevi će biti provedeni na razini individualnih projekata, uzimajući u obzir stalne i godišnje prioritete. Učiniti mlade svjesnima njihovog europskog građanstva je prioritet programa Mladi na djelu. Cilj je potaknuti mlade na razmišljanje o europskim temama i uključiti ih u raspravu o izgradnji i budućnosti Europske unije. Prema tome, projekti trebaju imati naglašenu „europsku dimenziju“ i poticati na razmatranje o europskom društvu u izgradnji te vrijednostima tog društva. Europska dimenzija je širok konceptualni pojam. U skladu s tim, projekt unutar programa Mladi na djelu mora pružiti priliku mladima da, usprkos kulturnim razlikama, identificiraju zajedničke vrijednosti koje dijele s mladima iz drugih zemalja. Projekti također trebaju potaknuti mlade na razmatranje osnovnih značajki europskog društva i, povrh svega, potaknuti mlade da imaju aktivnu ulogu u svojim zajednicama. Da bi se osjećali kao Europljani, mladi moraju postati svjesni činjenice da su oni ti koji igraju ulogu u izgradnji sadašnje i buduće Europe. Stoga projekt s jasnom europskom dimenzijom ne treba samo „otkriti“ Europu, nego imati kao cilj izgradnju Europe. Važan prioritet programa Mladi na djelu je aktivno sudjelovanje mladih u svakodnevnom životu. Sveobuhvatni cilj je potaknuti mlade da budu aktivni građani. Kako to opisuje Rezolucija Vijeća o zajedničkim ciljevima za sudjelovanje i informiranje mladih, sudjelovanje ima sljedeće dimenzije: povećati sudjelovanje mladih u građanskom životu njihovih lokalnih zajednica, povećati sudjelovanje mladih u sustavu reprezentativne demokracije, osigurati veću podršku za različite načine na koje se može naučiti kako sudjelovati. Projekti kojima program „Mladi na djelu“ dodijeli financijsku potporu trebaju prihvatiti te tri dimenzije te ih provesti koristeći participativni pristup kao pedagoško načelo pri provedbi projekta. Sljedeće točke naglašavaju osnovna načela participativnog pristupa u

---

⁷ <http://www.mspm.hr/djelokrug-aktivnosti/medjunarodna-suradnja-i-eu-poslovi/program-unije-mladi-na-djelu-2007-2013/366> (preuzeto 3.5.2017.)

projektima unutar programa Mladi na djelu: pružanje prostora za interakciju sudionika/ca, izbjegavajući pasivno slušanje, poštovanje individualnih znanja i vještina, osiguravanje da sudionici/e nisu samo uključeni, već da imaju i stvarni utjecaj na odluke o projektu, sudjelovanje je proces učenja, koliko i rezultat, pristup i stav je bitniji od određenih tehničkih vještina. Participativni pristupi naglašavaju načela ponašanja. Oni uključuju preokret tradicionalnih uloga vanjskih „stručnjaka“ (preokret u učenju – od vađenja do ojačavanja znanja), olakšavanje mladima da poduzmu vlastite analize („predavanje štapa“), samokritična osviještenost facilitatora, dijeljenje ideja i informacija. Participativne tehnike nisu samo alati. Participativni pristup je i stanje svijesti, određeni stav. U širem smislu, na ovaj prioritet treba gledati kao na ključnu metodu koja će omogućiti mladima da aktivno sudjeluju u bilo kojem dijelu i na bilo kojem stupnju razvoja projekta unutar programa Mladi na djelu. Drugim riječima, mladi trebaju biti konzultirani i trebaju biti dio svih procesa donošenja odluka koje mogu utjecati na njihove projekte. Nadalje, program Mladi na djelu želi potaknuti mlade da se uključe u projekte koji imaju pozitivan učinak na cjelovitu zajednicu. Poštivanje kulturne raznolikosti zajedno s borbom protiv rasizma i ksenofobije su prioriteti programa Mladi na djelu. Omogućavanjem zajedničkih aktivnosti za mlade iz različitih kulturnih, etničkih i vjerskih podrijetla, Program teži razvoju interkulturnog učenja mladih. Pri razvoju i provedbi projekata, mladi koji sudjeluju u projektima trebaju biti posve svjesni interkulturene dimenzije projekta. Projekt treba potaknuti svijest i razmišljanje o razlikama u vrijednostima. Mlade treba podupirati da s poštovanjem i osjetljivošću propituju gledišta koja promiču nejednakosti ili diskriminaciju. Nadalje, treba koristiti interkulturalne metode rada kako bi se omogućilo da svi sudionici/e mogu sudjelovati jednako u projektu. Bitan prioritet za Europsku uniju jest pružiti pristup Programu svim mladima, uključujući one koji imaju manje mogućnosti od svojih vršnjaka. Mladi s manje mogućnosti su mladi koji su u lošijoj situaciji od svojih vršnjaka jer se susreću s jednom ili više situacija i prepreka. U određenim kontekstima, ove situacije ili prepreke sprječavaju pristup formalnom i neformalnom obrazovanju, međunarodnoj mobilnosti i sudjelovanju, aktivnom građanstvu, osnaživanju te uključivanju u sve aspekte društva. Najčešće društvene prepreke kod mladih su mladi koji se suočavaju s diskriminacijom zbog svojeg spola, etničke pripadnosti, vjeroispovijesti, seksualne orijentacije, invaliditeta, itd.; mladi s ograničenim društvenim vještinama ili antisocijalnim ili riskantnim seksualnim ponašanjem; mladi u nesigurnim situacijama; (bivši) prijestupnici, (bivši) ovisnici o drogama ili alkoholu; mladi i/ili samohrani roditelji; siročad; mladi iz rastavljenih obitelji. Najčešće ekonomske prepreke kod mladih su mladi s niskim životnim standardom, niskim primanjima, mladi koji ovise o socijalnoj pomoći; mladi koji su

dugoročno nezaposleni ili žive u siromaštvu; mladi koji su beskućnici, koji imaju dugove ili novčane probleme. Zatim imamo i mogućnost invaliditeta odnosno mladi s mentalnim poteškoćama (intelektualnim, kognitivnim i poteškoćama s učenjem), tjelesnim, čulnim i drugim invaliditetom. S druge strane to mogu biti i obrazovne poteškoće kao što su mladi koji imaju problema s učenjem; mladi koji napuste školu rano ili koji općenito prekinu školovanje; mladi s niskim kvalifikacijama; mladi koji imaju problema s postizanjem zadovoljavajućih akademskih rezultata u školi. Također postoje i kulturne razlike odnosno mladi imigranti, izbjeglice ili potomci imigranata ili izbjegličkih obitelji; mladi koji pripadaju nacionalnoj ili etničkoj manjini; mladi s problemima s lingvističkom prilagodbom i problemima kulturne uključenosti. Te mogu biti i zdravstveni problemi odnosno mladi s kroničnim zdravstvenim problemima, ozbiljnim bolestima ili psihičkim problemima; mladi koji pate od mentalnih bolesti. Te također postoje i zemljopisne prepreke odnosno mladi iz izoliranih ili ruralnih mjesta; mladi koji žive na malim otocima ili u perifernim regijama; mladi iz problematičnih urbanih sredina; mladi iz dijelova zemlje s manjkom javnih usluga (ograničeni javni prijevoz, slaba infrastruktura, napuštena sela). Skupine i organizacije mladih trebaju poduzeti odgovarajuće mjere da bi izbjegle isključenje određenih ciljnih skupina. Ipak, moguće je da mladi koji su u specifičnoj situaciji ili se suočavaju sa specifičnom preprekom u jednoj zemlji ili regiji imaju više problema od svojih vršnjaka, nego mladi s istim problemima koji žive u ostalim zemljama/regijama. Program Mladi na djelu je program za sve, stoga treba uložiti trud u uključivanje mladih s posebnim potrebama. Osim dostupnosti svima, program Mladi na djelu ima za cilj biti oruđe za poboljšanje društvene uključenosti, aktivnog građanstva i zapošljivosti mladih s manje mogućnosti te doprinijeti općoj društvenoj koheziji. Za program Mladi na djelu je osmišljena Strategija uključenja, kao zajednički okvir za podržavanje nastojanja i aktivnosti koje Komisija, zemlje članice, Nacionalne agencije i Izvršna agencija te druge organizacije poduzimaju kako bi stavile uključenost kao prioritet u svom radu. Program Mladi na djelu pruža mladima važne prilike za stjecanje sposobnosti. Stoga je Program ključni instrument za neformalno i informalno učenje u europskoj dimenziji. Neformalno obrazovanje odnosi se na obrazovanje koje je izvan okvira propisanog obrazovnog programa. Neformalne aktivnosti učenja uključuje ljude na dobrovoljnoj osnovi i pažljivo su planirane s namjerom da potaknu osobni, društveni i profesionalni razvoj sudionika/ca. Informalno učenje odnosi se na učenje kroz svakodnevne aktivnosti, na poslu, u krugu obitelji, kroz slobodne aktivnosti itd. Zapravo, radi se o učenju kroz djelovanje. U sektoru rada s mladima, informalno učenje se odvija kroz omladinske inicijative, slobodno vrijeme, u radu s vršnjacima, kroz volonterske aktivnosti itd.

Neformalno i informalno učenje omogućuje mladima stjecanje ključnih vještina te doprinosi njihovom osobnom razvoju, društvenoj uključenosti i aktivnom građanstvu, time poboljšavajući njihove mogućnosti za buduće zapošljavanje. Aktivnosti učenja u području mladih značajno koriste mladima, kao i gospodarstvu te društvu uopće. Aktivnosti neformalnog i informalnog učenja u okviru programa Mladi na djelu dodatak su formalnom sustavu obrazovanja i osposobljavanja. Spomenute aktivnosti provode pristup koji se usmjerava na sudjelovanje i na one koji uče, izvode se dobrovoljno i stoga su usko vezane uz stvarne potrebe mladih, njihove težnje i interese. Nudeći dodatni izvor učenja i time se povezujući s formalnim obrazovanjem i osposobljavanjem, ove aktivnosti su posebice važne za mlade s manje mogućnosti. Visokokvalitetna dimenzija neformalnog učenja je ključni aspekt u svim projektima podržanim od strane programa Mladi na djelu. To se posebno odražava u kriterijima dodjele različitih Akcija i podakcija te podržavajućem pristupu Komisije, Izvršne agencije i Nacionalnih agencija ciljnim skupinama uključenim u Program, kao i na definiranju prava i odgovornosti u Europskoj volonterskoj službi te na naglasku stavljenom na priznavanje iskustva neformalnog učenja. Projekti financirani u okviru programa Mladi na djelu moraju se pridržavati sljedećih načela neformalnog učenja: učenje u neformalnim kontekstima je namjeravano i dobrovoljno, obrazovanje se odvija u širokom krugu okruženja i situacija, gdje osposobljavanje i učenje nisu uvijek jedina ili glavna aktivnost, voditelji aktivnosti mogu biti profesionalni facilitatori (kao što su primjerice treneri ili osobe koje rade s mladima) ili volonteri (kao što su primjerice treneri za mlade ili voditelji rada s mladima). Iako su aktivnosti planirane unaprijed, rijetko su strukturirane na konvencionalan način ili po načelu predmeta iz propisanog školskog program, aktivnosti su obično namijenjene specifičnim ciljanim skupinama i dokumentiraju učenje na specifičan način, usmjeren na rad na terenu.⁸ Republika Hrvatska je u siječnju 2011. godine postala Programska zemlja, što znači da su se prijaviteljima iz Hrvatske otvorile sve mogućnosti koje Program nudi, a također mogu sudjelovati kao ravnopravni partneri u svim Akcijama u projektima koji se prijavljuju drugim Nacionalnim agencijama. Pripremne mjere za punopravno sudjelovanje Republike Hrvatske odvijale su se u 2009. i u 2010. godini. U te dvije godine su prijavitelji iz Hrvatske mogli prijaviti pilot projekte Agenciji uz određena ograničenja, dok su hrvatske organizacije mogle sudjelovati kao partneri samo kroz Akcije 2 i 3.1 u projektima koji se prijavljuju drugim Nacionalnim agencijama. Punopravnim sudjelovanjem u programu Mladi na djelu od 2011. godine se hrvatskim prijaviteljima

---

⁸ Mladi na djelu, programski vodič (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth 20. 3.2017.) str. 4-7.

otvaraju i znatno veća sredstva za projekte. U 2009. godini je odobreno 8 projekata, dodijeljeno je 77.190 eura, u 2010. godini je odobreno 45 projekata, dodijeljeno je 434.973,41 eura te u 2011. godini odobreno je 88 projekata te dodijeljeno 1.113.192,97 eura. Tako je za 2011. godinu bilo predviđeno oko 1.2 milijuna Eura, dok se za 2012. godinu dodijelilo oko 1.4 milijuna Eura.⁹

---

⁹ <http://arhiva.mobilnost.hr/index.php?id=350> (preuzeto 20.3.2017.)

3. ERASMUS +

Erasmus+ je Program EU-a za područje obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta za razdoblje 2014. – 2020.¹⁰ Područje obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta može znatno pridonijeti rješavanju glavnih socioekonomskih izazova s kojima će se Europa suočavati do kraja desetljeća, kao i provedbi europske politike za rast, radna mjesta, jednakost i socijalnu uključenost. Borba protiv rastuće nezaposlenosti – posebno među mladima – postala je jedna od najhitnijih zadaća europskih vlada. Previše mladih ljudi prerano napušta školovanje i postoji rizik da će ostati nezaposleni i socijalno marginalizirani. Ista opasnost prijeti i velikom broju odraslih niskokvalificiranih radnika. Tehnologija mijenja način funkcioniranja društva i stoga je potrebno osigurati korištenje tehnologije na najbolji mogući način. Poduzeća u EU-u moraju postati konkurentnija uz pomoć talenta i inovacija. Europi trebaju društva koja karakterizira veća kohezija i uključenost kako bi se građanima omogućilo aktivno sudjelovanje u demokratskom životu. Obrazovanje i mladi ključni su za promicanje zajedničkih europskih vrijednosti, poticanje socijalne integracije, unaprjeđivanje međukulturnog razumijevanja i osjećaja pripadnosti zajednici te sprečavanja nasilne radikalizacije. Erasmus+ je učinkovit instrument za promicanje uključivanja osoba u nepovoljnom položaju, a u njih se ubrajaju i novopridošli migranti. Drugi se izazov odnosi na razvoj društvenog kapitala među mladim ljudima, osnaživanje mladih i njihovu sposobnost da aktivno sudjeluju u društvu, u skladu s odredbama Ugovora iz Lisabona o „poticanju sudjelovanja mladih ljudi u demokratskom životu u Europi”. Ti se problemi također mogu rješavati neformalnim aktivnostima učenja, čiji je cilj jačanje vještina i sposobnosti mladih i njihovog aktivnog građanstva. Osim toga, organizacijama mladih i osobama koje rade s mladima potrebno je omogućiti prilike za osposobljavanje i suradnju u cilju razvoja stručnosti te europske dimenzije rada s mladima. Učinkoviti sustavi obrazovanja i osposobljavanja te politike za mlade omogućuju osobama da savladaju vještine koje se traže na tržištu rada i u gospodarstvu te im istovremeno omogućuju da igraju aktivnu ulogu u društvu i postignu osobno ispunjenje. Reformama u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih ostvaruje se veći napredak u ostvarenju tih ciljeva, na osnovi zajedničke vizije između donositelja politika i sudionika te čvrstih dokaza i suradnje u različitim područjima i na različitim razinama. Svrha je programa Erasmus+ podržati napore država sudionica u Programu da učinkovito

---

¹⁰ UREDBA (EU) br. 1288/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:02013R128820131221&qid=1475659554503&from=EN>)

iskoriste potencijal europskog talenta i socijalnog kapitala za cjeloživotno učenje, povezivanjem potpore formalnom, neformalnom i informalnom učenju u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Programom se također pružaju veće prilike za suradnju i mobilnost s partnerskim državama, posebno u područjima visokog obrazovanja i mladih. U skladu s jednim od novih elemenata koji su uvedeni u Ugovor iz Lisabona, programom Erasmus+ podržavaju se i aktivnosti namijenjene razvoju europske dimenzije u sportu, promicanjem suradnje između tijela nadležnih za sport. Programom se promiče stvaranje i razvoj europskih mreža, omogućavanjem prilika za suradnju među sudionicima, te razmjena i prenošenje znanja i iskustva u različitim područjima povezanim sa sportom i tjelesnom aktivnošću. Pojačana suradnja u okviru Programa imat će pozitivne učinke na razvoj potencijala europskog ljudskog kapitala jer će pridonijeti smanjenju socijalnih i gospodarskih troškova tjelesne neaktivnosti. Programom će se podržati aktivnosti, suradnja i alati koji su u skladu s ciljevima strategije Europa 2020. i njezinim vodećim inicijativama, kao što su Mladi u pokretu i Program za nove vještine i radna mjesta. Programom će se također pridonijeti ostvarenju ciljeva Strateškog okvira za obrazovanje i osposobljavanje, koji se odnosi na europsku suradnju u obrazovanju i osposobljavanju, i Europske strategije za mlade, putem otvorenih metoda koordinacije. To ulaganje u znanje, vještine i kompetencije bit će važno za pojedince, ustanove, organizacije i društvo u cjelini jer će se njime pridonijeti rastu i osiguranju jednakosti, blagostanja i socijalnog uključivanja u Europi i izvan nje. U području visokog obrazovanja programom Erasmus+ podupiru se sljedeće ključne mjere usmjerene na suradnju s partnerskim državama: međunarodna mobilnost bodova i združeni diplomski studiji Erasmus Mundus (u okviru ključne mjere 1.) kojima se promiče mobilnost učenika i osoblja iz partnerskih država i u tim državama; projekti jačanja sposobnosti u visokom obrazovanju (u okviru ključne mjere 2.) kojima se promiču suradnja i partnerstva koji utječu na modernizaciju i internacionalizaciju ustanova i sustava visokog obrazovanja u partnerskim državama, uz poseban naglasak na partnerske države u susjedstvu EU-a; podupiranje dijaloga o politici (u okviru ključne mjere 3.) s pomoću mreže stručnjaka za reformu visokog obrazovanja u partnerskim državama u susjedstvu EU-a, međunarodne organizacije studenata, dijaloga o politici s partnerskim državama te međunarodne privlačnosti i promidžbenih događanja; aktivnosti Jean Monnet s ciljem poticanja poučavanja, istraživanja i razmišljanja u području studija o Europskoj uniji diljem svijeta.¹¹ U području mladih programom Erasmus+ podupiru se sljedeće glavne aktivnosti: mobilnost za

---

¹¹Erasmus+, programski vodič verzija 1. (2017.): 20.10.2016. (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth 20.03.2017.), str. 7.

mlade i osobe koje rade s mladima (u okviru ključne mjere 1.) kojom se promiču razmjene mladih, Europska volonterska služba i mobilnost osoba koje rade s mladima u suradnji s partnerskim državama u susjedstvu EU-a.¹² Ključna aktivnost 1 namijenjena je ostvarivanju mobilnosti zaposlenika odgojno-obrazovnih ustanova u svrhu usavršavanja znanja, vještina i kompetencija potrebnih za obavljanje posla u svojim matičnim ustanovama.¹³ Zatim projekti za jačanje sposobnosti u području mladih (u okviru ključne mjere 2.) kojima se promiče suradnja i aktivnosti mobilnosti koje vrše pozitivan utjecaj na kvalitativan razvoj rada s mladima, politika za mlade i sustava zamlade, kao i na priznavanje neformalnog obrazovanja u partnerskim državama, a posebice u afričkim, karipskim i pacifičkim (AKP) te azijskim i državama Latinske Amerike; sudjelovanje mladih ljudi i organizacija mladih iz partnerskih država u susjedstvu EU-a u strukturiranom dijalogu o mladima (u okviru ključne mjere 3.) kroz njihovo sudjelovanje na međunarodnim sastancima, konferencijama i događajima koji promiču dijalog mladih ljudi i donositelja odluka. Osim toga, u drugim aktivnostima Programa (strateška partnerstva, udruženja znanja, udruženja sektorskih vještina, suradnička partnerstva) mogu sudjelovati i organizacije iz partnerskih država, ako njihovo sudjelovanje projektu donosi dodanu vrijednost. Višejezičnost je jedan od osnovnih dijelova europskog projekta i snažan simbol nastojanja EU-a da bude ujedinjen u raznolikosti. Strani jezici imaju važnu ulogu među vještinama kojima će se pomoći ljudima da se bolje sprema za tržište rada i iskoriste sve dostupne prilike. EU je utvrdio cilj da svaki građanin mora imati priliku naučiti barem dva strana jezika, od rane dobi. Promicanje učenja jezika i jezične raznolikosti jedan je od posebnih ciljeva Programa. Nedostatak jezičnih sposobnosti jedna je od glavnih prepreka za suradnju u europskim programima za obrazovanje, osposobljavanje i mlade. Cilj je prilika u kojimase pruža jezična potpora poduprijeti učinkovitost i djelotvornost mobilnosti, poboljšati rezultate učenja i time pridonijeti posebnom cilju Programa. Jezična potpora dostupna je za jezik koji sudionici koriste za učenje, obavljanje stručne prakse ili volontiranje u inozemstvu u okviru aktivnosti dugoročne mobilnosti koje se podupiru u okviru ključne mjere 1. Jezična potpora uglavnom se nudi putem jezične potpore na internetu Erasmus+ jer su prednosti e-učenja jezika pristupačnost i fleksibilnost. Jezična potpora uključuje obveznu procjenu jezičnih sposobnosti i dobrovoljne tečajeve jezika. Ocjena znanja jezika ključan je vid ove inicijative kojom se osigurava odgovarajuća priprema svakog sudionika i prikupljaju dokazi o jezičnim vještinama sudionika u programima mobilnosti EU-a. Prema tome, ocjena

---

¹²Erasmus+, programski vodič verzija 1. (2017.): 20.10.2016. (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth 20.03.2017.) str. 7.

¹³ http://www.mobilnost.hr/cms_files/2015/12/1450095726_6-ka1-radionica-2015-final.pdf (preuzeto 13.04.2017.)

znanja jezika sudionika vrši se prije mobilnosti i na kraju mobilnosti u cilju praćenja ostvarenog napretka u znanju jezika. Rezultati ocjenjivanja znanja jezika kojem se sudionici podvrgavaju prije odlaska neće ih spriječiti da sudjeluju u aktivnosti mobilnosti, bez obzira na rezultat. Internetsko ocjenjivanje znanja jezika stoga se ne primjenjuje da bi se odabrali sudionici mobilnosti u sklopu programa Erasmus+, već da bi se sudionicima pružila prilika da unaprijede svoju razinu znanja u područjima u kojima im je to potrebno. Pružanje jezične potpore temelji se na uzajamnom povjerenju ustanova pošiljateljica i primateljica: ustanova pošiljateljica odgovorna je za pružanje najprikladnije jezične potpore sudionicima kako bi se osiguralo da do početka mobilnosti oni postignu preporučenu razinu znanja koja je dogovorena s ustanovom primateljicom. Dok ne budu razvijeni internetski alati za sve jezike, korisnici projekata mobilnosti dobit će financijska sredstva za pružanje jezične potpore na jezicima koji nisu dostupni putem internetske usluge koju nudi Komisija. U okviru ključne mjere 2. poticat će se strateška partnerstva u području poučavanja i učenja jezika. Inovacije i dobra praksa kojima se promiču jezične vještine mogu uključivati, primjerice, načine poučavanja i ocjenjivanja, razvoj nastavnog materijala, istraživanja, učenje jezika potpomognuto računalom i poduzetničke pothvate u kojima se koriste strani jezici. Nadalje, korisnicima strateških partnerstava koji organiziraju dugoročne aktivnosti osposobljavanja i poučavanja za osoblje, osobe koje rade s mladima i osobe koje se obrazuju mogu se, ako je potrebno, osigurati financijska sredstva za jezičnu potporu. U vezi s nagradom Europske jezične oznake (ELL) nacionalne se agencije potiče da organiziraju redovita (godišnja ili dvogodišnja) nacionalna natjecanja u državama sudionicama u Programu, u kojima je sudjelovanje dobrovoljno. Nagrada ELL-a trebala bi služiti kao poticaj za iskorištavanje i širenje rezultata izvrsnosti u području višejezičnosti i za poticanje interesa za učenje jezika. U okviru ključne mjere 3. i da bi se poduprli naponi država članica za integraciju izbjeglica u europske sustave obrazovanja i osposobljavanja, jezična potpora na internetu (OLS) Erasmus+ koja se pruža sudionicima programa Erasmus+ proširuje se u korist otprilike 100 000 izbjeglica u okviru poziva za 2016., 2017. i 2018. godinu te do kada dostupna proračunska sredstva ne budu potrošena, a ta će potpora njima biti besplatna. Sudjelovanje nacionalnih agencija za program Erasmus+ i ustanova/organizacija korisnica u potpunosti je dobrovoljno. U okviru tog poziva korisnici programa Erasmus+ koji žele sudjelovati dobivaju određenu količinu dodatnih licencija za OLS koje se dodjeljuju isključivo izbjeglicama koje namjeravaju učiti jedan od jezika dostupnih u OLS-u. Ustanove/organizacije korisnice bit će odgovorne za raspodjelu licencija izbjeglicama i za izvještavanje o uporabi tih licencija. Cilj je programa Erasmus+ promicati jednakost i uključivanje olakšavanjem pristupa sudionicima

koji dolaze iz nepovoljnijih sredina i koji imaju manje mogućnosti u usporedbi s vršnjacima u svim slučajevima kada takva situacija ograničava ili sprječava sudjelovanje u transnacionalnim aktivnostima. U području mladih, strategija za uključenost i raznovrsnost osmišljena je kao zajednički okvir za podupiranje sudjelovanja i uključivanja mladih ljudi u nepovoljnijem položaju u program Erasmus+.¹⁴

---

¹⁴ Erasmus+, programski vodič verzija 1. (2017.): 20.10.2016. (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth 20.03.2017.) str. 10-12.

3.1. Struktura, proračun i tko ga provodi?

Kako bi mogao ostvariti svoje ciljeve, u okviru programa Erasmus+ provode se sljedeće aktivnosti: Ključnom mjerom 1. – mobilnost pojedinca se podupiru mobilnosti učenika i osoblja: prilike za studente, vježbenike, mlade ljude i volontere te profesore, nastavnike, učitelje, voditelje osposobljavanja, osobe koje rade s mladima, osoblje obrazovnih ustanova i organizacija civilnog društva da dožive iskustvo učenja i/ili rada u drugoj državi; združeni diplomski studiji Erasmus Mundus: integrirani međunarodni studijski programi visoke razine koje provode konzorciji ustanova visokog obrazovanja koji dodjeljuju stipendije najboljim studentima diplomskih studija u cijelom svijetu; zajmovi za diplomatske studije Erasmus+: studenti u visokom obrazovanju iz partnerskih država mogu se u okviru programa prijaviti za zajam za odlazak na diplomski studij u inozemstvo. Studenti bi se trebali obratiti nacionalnim bankama ili agencijama za studentske zajmove koji sudjeluju u programu. Zatim, iduća aktivnost jest Ključna mjera 2. odnosno suradnja za inovacije i razmjena dobre prakse kojom se podupire transnacionalna strateška partnerstva čiji je cilj razviti inicijative posvećene jednom ili više područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih te promicati inovacije, razmjene iskustava i praktičnog znanja između različitih vrsta organizacija koje se bave obrazovanjem, osposobljavanjem i mladima ili drugim relevantnim područjima. Određene se aktivnosti mobilnosti podupiru ako pridonose ciljevima projekta kao što su udruženja znanja između ustanova visokog obrazovanja i poduzeća koja nastoje poticati inovacije, poduzetništvo, kreativnost, zapošljivost, razmjenu znanja i/ili multidisciplinarno poučavanje i učenje; udruženja sektorskih vještina koja podupiru osmišljavanje i isporuku zajedničkih kurikuluma, programa i metodologija za poučavanje i osposobljavanje u sklopu strukovnog osposobljavanja, a za čiju su se izradu koristili dokazi o trendovima u pojedinom gospodarskom sektoru i vještinama potrebnim za postizanje uspjeha u jednom ili više strukovnih područja; projekti za jačanje sposobnosti koji podupiru suradnju s partnerskim državama u područjima visokog obrazovanja i mladih. Cilj je projekata jačanja sposobnosti podržati organizacije/ustanove i sustave u njihovom postupku modernizacije i internacionalizacije. Zatim slijedi sljedeća aktivnost a to je Ključna mjera 3. odnosno potpora za reformu politike te se njome podupire znanje u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih za donošenje politika koje se temelje na dokazima iza praćenje, posebice: o analiza za pojedine zemlje i tematska analiza, uključujući kroz suradnju s akademskim mrežama; suradničko učenje i suradničke revizije otvorenim metodama koordinacije u području

obrazovanja, osposobljavanja i mladih; inicijative za inovacije politika kako bi se među dionicima poticao inovativan razvoj politika i javnim tijelima omogućilo da ispituju učinkovitost inovativnih politika terenskim pokusima koji se temelje na dobrim metodologijama ocjenjivanja i druge. Ova aktivnost uključuje potporu mrežama kojima se olakšava razmjena diljem Europe, učenje i radna mobilnost građana i razvoj fleksibilnih putova učenja između različitih područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih; suradnja s međunarodnim organizacijama općepriznate stručnosti i analitičkih sposobnosti (kao što su OECD i Vijeće Europe) kako bi se ojačao utjecaj i dodana vrijednost politika u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Te su aktivnosti važne i za razvoj sposobnosti sudionika za aktivno podupiranje provedbe politika poticanjem korištenja rezultata Programa i ostvarivanjem opipljivog učinka. Što se tiče aktivnosti programa Jean Monnet njime se podupiru akademski moduli, katedre, centri izvrsnosti kako bi se produbilo poučavanje o studijima europskih integracija utjelovljeno u službeni kurikulum ustanove visokog obrazovanja te da bi se provodila, pratila i nadzirala istraživanja o temama iz područja EU-a, uključujući i za druge obrazovne razine kao što su osposobljavanje učitelja i obvezno obrazovanje. Cilj je tih aktivnosti također osigurati dubinsko poučavanje o pitanjima europskih integracija za buduće stručnjake u područjima za kojima postoji potražnja na tržištu rada te istovremeno poticati, savjetovati i voditi mlade generacije učitelja i istraživača u područjima projekata europskih integracija. Aktivnosti Jean Monnet također pružaju operativna bespovratna sredstva imenovanim ustanovama koje ostvaruju cilj od europskog interesa i organiziraju studije i konferencije čija je svrha pružiti nove spoznaje i konkretne prijedloge tvorcima politika. Što se tiče sporta, aktivnostima u području sporta podupirat će se suradnička partnerstva čiji je cilj promicati integritet sporta (suzbijanje dopinga, borba protiv namještanja utakmica, zaštita maloljetnika), podržavati inovativne pristupe za provedbu načela EU-a o dobrom upravljanju u sportu te strategija EU-a u području socijalne uključenosti i jednakih mogućnosti, poticati sudjelovanje u sportu i tjelesnim aktivnostima (podržavati provedbu smjernica EU-a o tjelesnim aktivnostima, volontiranje, zapošljavanje u sportu te obrazovanje i osposobljavanje u sportu) i podržavati provedbu smjernica EU-a o dvostrukim karijerama sportaša. U ta se partnerstva ubrajaju i mala suradnička partnerstva čiji je cilj poticati socijalnu uključenost i jednake mogućnosti u sportu, promicati tradicionalne europske sportove i igre, podržavati mobilnost volontera, trenera, upravitelja i osoblja neprofitnih sportskih organizacija te zaštititi sportaše, posebice one najmlađe, od zdravstvenih i sigurnosnih rizika unaprjeđenjem uvjeta treniranja i natjecanja; neprofitna europska sportska događanja, dodjelom bespovratnih sredstava pojedinačnim organizacijama

zaduženim za pripremu, organizaciju i praćenje određenog događanja. Uključene aktivnosti obuhvaćat će organizaciju aktivnosti osposobljavanja za sportaše i volontere tijekom priprema za događanje, svečanosti otvaranja i zatvaranja, popratne aktivnosti uz sportsko događanje (konferencije, seminare) te provedbu aktivnosti koje slijede nakon toga, kao što su ocjenjivanje ili naknadne aktivnosti. Prema potrebi mogu se organizirati i drugi *ad hoc* sastanci i seminari važni za osiguranje optimalnog dijaloga s dionicima u sportu. Što se tiče samog proračuna ovog fonda, ukupna indikativna financijska omotnica Programa iznosi 14,774 milijarde EUR u okviru proračunske stavke 1. i 1,68 milijardi EUR u okviru proračunske stavke 4. proračuna EU-a za sedam godina (2014. – 2020.). Godišnji proračun donosi proračunsko tijelo. Za provedbu programa Erasmus+ u konačnici je odgovorna Europska komisija. Ona kontinuirano upravlja proračunom i određuje prioritete, ciljeve i kriterije Programa. Nadalje, usmjerava i prati opću provedbu, daljnje postupanje i procjenu Programa na europskoj razini. Europska komisija također snosi opću odgovornost za nadzor i koordinaciju struktura zaduženih za provedbu Programa na nacionalnoj razini. Izvršna agencija Europske komisije za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu (odnosno Izvršna agencija) odgovorna je za provedbu centraliziranih aktivnosti programa Erasmus+ na europskoj razini. Izvršna agencija zadužena je za potpuno upravljanje životnim ciklusom tih projekata, od promicanja programa, analize zahtjeva za bespovratna sredstva, praćenja projekata na licu mjesta do širenja rezultata projekta i Programa. Preko Izvršne agencije Europska je komisija također odgovorna za: provedbu studija u područjima koja obuhvaća Program; provedbu istraživanja i aktivnosti koje se temelje na dokazima preko mreže Eurydice; jačanje vidljivosti i sustavnog učinka Programa širenjem informacija i iskorištavanjem rezultata Programa; osiguravanje ugovornog upravljanja i financiranja tijela i mreža koje podupire program Erasmus+; upravljanje pozivima na podnošenje ponuda za usluge u okviru Programa. Provedba programa Erasmus+ uglavnom se vrši neizravnim upravljanjem, što znači da Europska komisija povjerava zadatke provedbe proračuna nacionalnim agencijama. Razlog tome je namjera da se program Erasmus+ što više približi korisnicima i da se prilagodi različitosti nacionalnih sustava obrazovanja i osposobljavanja i sustava za mlade. U tu svrhu, svaka država sudionica u Programu imenuje jednu ili više nacionalnih agencija. Te nacionalne agencije promiču i provode Program na nacionalnoj razini i djeluju kao poveznica između Europske komisije i organizacija sudionica na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. One imaju sljedeće zadaće: pružati odgovarajuće informacije o programu Erasmus+; upravljati pravičnim i transparentnim postupkom odabira prijava za projekte koji će se financirati u svojoj državi; pratiti i procjenjivati provedbu Programa u

njihovoj državi; pružati podršku podnositeljima prijava za projekte i organizacijama sudionicama tijekom čitavog trajanja projekta; učinkovito surađivati s mrežom svih nacionalnih agencija i Europskom komisijom; osigurati vidljivost Programa; promicati širenje i iskorištavanje rezultata Programa na lokalnoj i nacionalnoj razini. Osim toga, nacionalne agencije igraju važnu ulogu posredničkih struktura za kvalitativni razvoj programa Erasmus+ tako što provode aktivnosti – osim zadataka upravljanja trajanjem projekta – koje podržavaju kvalitativnu provedbu Programa i/ili pokreću promjene politika u područjima koja obuhvaća Program. Cilj podrške koju pružaju nacionalne agencije jest usmjeravati korisnike Programa kroz sve faze, od prvog doticaja s Programom tijekom postupka podnošenja prijave do realizacije projekta i završne ocjene. Načelo nije u sukobu s pravičnosti i transparentnosti postupaka odabira. Ono se temelji na ideji da je, kako bi se zajamčile jednake mogućnosti za sve, nužno pružiti više potpore nekim ciljnim skupinama Programa putem sustava savjetovanja, praćenja i treniranja koji su prilagođeni njihovim potrebama.¹⁵

---

¹⁵ Erasmus+, programski vodič verzija 1. (2017.): 20.10.2016. (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth 20.03.2017.), str. 13.-15.

3.2. Tko može sudjelovati u programu Erasmus+ ?

Pojedinci – studenti, vježbenici, naučnici, učenici, odrasli polaznici, mladi ljudi, volonteri, profesori, učitelji, voditelji osposobljavanja, osobe koje rade s mladima, stručnjaci u organizacijama koje djeluju području obrazovanja, osposobljavanja i mladih glavna su ciljna populacija Programa. Međutim, Programom se dolazi do tih pojedinaca putem organizacija, ustanova, tijela ili skupina koje organiziraju takve aktivnosti. Uvjeti pristupa Programu odnose se na dva sudionika: „sudionike” (pojedince koji sudjeluju u Programu) i „organizacije sudionice” (uključujući skupine od najmanje četvero mladih ljudi aktivne u radu s mladima, ali ne nužno u kontekstu organizacija za mlade, koje se često nazivaju i neformalnim skupinama mladih ljudi). Uvjeti sudjelovanja sudionika i organizacija sudionica ovise o državi u kojoj se nalaze. Sudionici u projektima Erasmus+ u načelu moraju imati poslovni nastan u državi sudionici u Programu. Neke aktivnosti, posebno u područjima visokog obrazovanja i mladih, otvorene su i za sudionike iz partnerskih država. Posebni uvjeti sudjelovanja u projektu Erasmus+ ovise o vrsti predmetne aktivnosti. Opći uvjeti vrijede za projekte koji su relevantni za područje visokog obrazovanja, a glavne su ciljne populacije: studenti (kratak ciklus, prvi, drugi ili treći ciklus), nastavnici i profesori u sustavu visokog obrazovanja, zaposlenici ustanova visokog obrazovanja, voditelji osposobljavanja i stručnjaci u poduzećima. Zatim vrijede za projekte koji su relevantni za područje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, a glavne su ciljne populacije: naučnici i studenti u strukovnom obrazovanju, stručnjaci i voditelji osposobljavanja u strukovnom osposobljavanju, zaposlenici organizacija za početno strukovno obrazovanje, voditelji osposobljavanja i stručnjaci u poduzećima. Zatim za projekte koji su relevantni za područje školskog obrazovanja glavne su ciljne populacije: ravnatelji škola; nastavnici i školsko osoblje, učenici u predškolskom, osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju. Zatim za projekte koji su relevantni za područje obrazovanja odraslih glavne su ciljne populacije: članovi ustanova za nestrukovno obrazovanje odraslih, voditelji osposobljavanja, osoblje i polaznici nestrukovnog obrazovanja odraslih. Zatim za projekte koji su relevantni za područje mladih glavne su ciljne populacije: mladi u dobi od 13 do 30 godina, osobe koje rade s mladima, osoblje i članovi organizacija koje djeluju u području mladih. I naposljetku za projekte koji su relevantni za područje sporta glavne su ciljne populacije: stručnjaci i volonteri u području sporta, sportaši i treneri. Projekte Erasmus+ predaju i njima upravljaju organizacije sudionice koje zastupaju sudionike. Ako je projekt odabran, organizacija podnositeljica postaje korisnik bespovratnih sredstava programa Erasmus+. Korisnici

potpisuju ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava ili ih se obavještava o odluci o bespovratnim sredstvima na temelju koje imaju pravo na dobivanje financijske potpore za provedbu projekta (ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava ne potpisuju se sa sudionicima pojedincima). U nekim aktivnostima Programa mogu sudjelovati neformalne skupine mladih ljudi. Organizacije sudionice u projektima Erasmus+ u načelu moraju imati poslovni nastan u državi sudionici u Programu. U nekim aktivnostima mogu sudjelovati organizacije iz partnerskih država, posebno u području visokog obrazovanja i mladih. Posebni uvjeti sudjelovanja u projektu Erasmus+ ovise o vrsti aktivnosti koja se podupire u okviru Programa. Općenito govoreći, u Programu može sudjelovati bilo koja organizacija koja djeluje u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih ili sporta. U nekim aktivnostima mogu sudjelovati i drugi sudionici tržišta rada. Države koje mogu sudjelovati u svim aktivnostima programa Erasmus + su Belgija, Bugarska, Češka, Danska, Njemačka, Estonija, Irska, Grčka, Španjolska, Francuska, Hrvatska, Italija, Cipar, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Austrija, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija, Slovačka, Finska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina.¹⁶

---

¹⁶ Erasmus+, programski vodič verzija 1. (2017.): 20.10.2016. (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth 20.03.2017.) str. 22.-23.

3.3. Ključna mjera 1

U okviru Ključne aktivnosti 1 - Mobilnost u svrhu učenja za pojedince, Erasmus+ mladim osobama nudi mogućnosti sudjelovanja u inozemnim aktivnostima koje uključuju razmjene mladih, Europsku volontersku službu / Europske snage solidarnosti i projekte Europske volonterske službe velikih razmjera.¹⁷ Razmjena mladih je aktivnost koja omogućuje skupinama mladih iz različitih zemalja da se sastanu i zajednički provode program neformalnog učenja koji su samostalno osmislili i pripremili prije razmjene. Aktivnost može trajati do 21 dana, a temelji se na transnacionalnoj suradnji između dvaju ili više organizacija sudionica iz različitih zemalja i izvan Europske unije. Pojedinci ne mogu samostalno sudjelovati u Razmjeni mladih, već putem organizacija koje podnose projektne prijave Agenciji.¹⁸ Europska volonterska služba omogućuje organizacijama da ugoste mlade volontere iz drugih država, koji će pridonijeti njihovom svakodnevnom radu. Organizacija koje se bave informacijama i politikama za mlade, osobnim, socijalnim ili obrazovnim razvojem mladih, građanskim inicijativama, socijalnom skrbi, inkluzijom, ekologijom, programima neformalnog obrazovanja, informacijskim i komunikacijskim tehnologijama i medijskoj pismenosti, kulturi i kreativnosti i sličnim temama, mogu prijaviti projekt u kojem će ugostiti između 1 i 30 volontera koji će volontirati između 2 tjedna i 12 mjeseca u njihovoj organizaciji. Pojedinci ne mogu samostalno sudjelovati u aktivnostima, već putem organizacija koje podnose projektne prijave Agenciji.¹⁹ Očekuje se da će aktivnosti koje se podupiru u okviru te ključne mjere imati pozitivne i dugoročne učinke na sudionike i organizacije sudionice te na sustave politika u kojima su takve aktivnosti oblikovane. Aktivnostima mobilnosti u okviru te ključne mjere trebali bi se ostvariti brojni rezultati u odnosu na studente, vježbenike, naučnike, mlade ljude i volontere a to su bolji obrazovni rezultati, bolja zapošljivost i bolje prilike za napredak, veći osjećaj za inicijativu i poduzetništvo, veća osnaženost i samopouzdanje, bolje znanje stranih jezika, veća međukulturalna osviještenost, aktivnije sudjelovanje u društvu, veća svijest o europskom projektu i vrijednostima EU-a, veća motiviranost za sudjelovanje u budućem (formalnom/neformalnom) obrazovanju ili osposobljavanju nakon razdoblja mobilnosti u inozemstvu. Važna inovacija koja je uvedena u Erasmus+ u usporedbi s mnogim aktivnostima mobilnosti koje se podržavaju u okviru prethodnih programa jest da se

---

¹⁷ <http://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/programi/mladi/erasmus-mladi/> (preuzeto 18.04.2017.)

¹⁸ <http://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/programi/mladi/erasmus-mladi/razmjene-mladih/> (preuzeto 18.04.2017.)

¹⁹ <http://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/programi/mladi/erasmus-mladi/europska-volonterska-sluzba/> (preuzeto 18.04.2017.)

programom Erasmus+ pojačava potpora koja se nudi sudionicima aktivnosti mobilnosti za poboljšanje znanja stranih jezika prije i za vrijeme boravka u inozemstvu. Europska komisija postupno je, počevši od 2014., uvela europsku internetsku službu za jezičnu potporu. Sudionicima u aktivnostima dugoročne mobilnosti ta služba daje priliku da ocijene svoje znanje jezika kojim će se koristiti za učenje, rad ili volontiranje u inozemstvu te da pohađaju internetski tečaj jezika kako bi poboljšali svoje sposobnosti. Sudionici koji su savladali najmanje razinu B2 glavnog jezika poučavanja, rada ili volontiranja mogu OLS-om pohađati tečaj jezika države primateljice, ako je dostupan. Nadalje, programom Erasmus+, više nego prethodnim programima, nudi se prostor za razvoj aktivnosti mobilnosti koje uključuju partnerske organizacije iz različitih okruženja koje su aktivne u različitim područjima ili socioekonomskim sektorima (npr. stručna praksa studenata ili sudionika u strukovnom osposobljavanju u poduzećima, nevladinim organizacijama, javnim tijelima; učitelji u školama stručno se usavršavaju u poduzećima ili centrima za osposobljavanje itd.). Treći element inovacije i kvalitete aktivnosti mobilnosti jest da organizacije koje sudjeluju u programu Erasmus+ mogu organizirati aktivnosti mobilnosti unutar šireg strateškog okvira i u srednjem roku. Na temelju jednog zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava, koji obuhvaća razdoblje do dvije godine, koordinator projekta mobilnosti moći će organizirati nekoliko aktivnosti mobilnosti, čime će se mnogim pojedincima omogućiti da odlaze u inozemstvu u razne države. Uslijed toga, u okviru programa Erasmus+, organizacije podnositeljice zahtjeva moći će osmisliti projekt u skladu s potrebama sudionika, ali i u skladu s unutarnjim planovima za internacionalizaciju, jačanje sposobnosti i modernizaciju. Ovisno o profilu uključenih sudionika, u okviru ključne mjere 1. programa Erasmus+ podržavaju se nekoliko vrsta aktivnosti mobilnosti u području obrazovanja i osposobljavanja kao što je projekt mobilnosti za studente i osoblje u ustanovama visokog obrazovanja, zatim projekt mobilnosti za učenike i osoblje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, zatim projekt mobilnosti za nastavno osoblje u školama, i projekt mobilnosti za osoblje u obrazovanju odraslih. Dok u području mladih je to projekt mobilnosti za mlade i osobe koje rade s mladima.²⁰ Primjer dobre prakse u sklopu Ključne mjere 1 u Hrvatskoj je Outward Bound Croatia (OBC). Radi se o razmjeni mladih iz 5 europskih država na temu zaštite okoliša u Europi, što je uključilo učenje o zaštićenim područjima Europe, važnosti prirodnih resursa u gradovima, održivim prijevoznim sredstvima i sportu kao načinu razvoja zdravog životnog stila. Za vrijeme trajanja projekta sudionici su kroz diskusije, radionice,

---

²⁰ Erasmus+, programski vodič verzija 1. (2017.): 20.10.2016. (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth 20.03.2017.) str. 31.-33.

prezentacije, aktivnosti dijeljenja, te aktivnosti na otvorenom razvijali svoje vještine ne samo u stručnom području zaštite okoliša, već i u amaterskom sportu; osmislili su i razvili projekte koje će provesti u svojim lokalnim zajednicama, potaknuli svoje društvene, građanske, i poduzetničke ideje i kompetencije, uvježbavali komunikaciju na stranim jezicima te interkulturni dijalog. Naročita važnost projekta leži u činjenici da su mladi po povratku u svoje lokalne zajednice zaista i proveli projekte osmišljene tijekom ove razmjene mladih te time stečeno znanje primijenili u novoj sredini. Osim toga, time su sudionici ove razmjene mladih postali aktivni građani u svojoj lokalnoj sredini, što je istovremeno osiguralo i veći učinak projekta te njegovu održivost.²¹

---

²¹ <http://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/nadahnuce/primjeri-dobre-prakse/hrvatski-primjeri/mladi/> (preuzeto 18.04.2017.)

3.4. Ključna mjera 2

Ovom se ključnom mjerom podupiru strateška partnerstva u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih; udruženja znanja; udruženja sektorskih vještina (provode se posebnim pozivom na podnošenje prijedloga); jačanje sposobnosti u području visokog obrazovanja; jačanje sposobnosti u području mladih. Očekuje se da aktivnosti koje se podupiru u okviru ove Ključne mjere donijeti pozitivne i dugoročne učinke za organizacije koje sudjeluju u programu, na sustave politika u koje su takve mjere uokvirene te na osobe i organizacije koje su izravno ili neizravno uključene u organizirane mjere. Očekuje se da će Ključna mjera donijeti razvoj, prijenos i/ili provedbu inovativne prakse na organizacijskoj, lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini. Očekuje se da će projekti koji se podupiru u okviru ove Ključne mjere proizvesti ishode za organizacije sudionice kao što su inovativni pristupi usmjereni na ciljne skupine, osiguravajući na primjer: privlačnije programe obrazovanja i osposobljavanja u skladu s potrebama i očekivanjima pojedinaca i dr.. Zatim i modernije, dinamičnije, posvećenije i stručnije okruženje u organizaciji: spremnost za uključivanje dobre prakse i novih metoda u svakodnevne aktivnosti; otvorenost za sinergije s organizacijama aktivnima u različitim područjima ili drugim socioekonomskim sektorima; strateško planiranje profesionalnog razvoja osoblja u skladu s potrebama pojedinaca i organizacijskim ciljevima; veću sposobnost i stručnost za rad na međunarodnoj razini / razini EU-a: bolje sposobnosti za upravljanje i strategije internacionalizacije i dr. Projekti koje se financiraju u okviru ove Ključne mjere također će vjerojatno imati pozitivan učinak na osobe koje su izravno ili neizravno uključene u aktivnosti, kao što su veći osjećaj za inicijativu i poduzetništvo; bolje znanje stranih jezika; veći stupanj digitalnih kompetencija; bolje razumijevanje i odgovaranje na društvenu, etničku, jezičnu i kulturnu raznolikost; veća razina vještina za zapošljivost i osnivanje novih poduzeća (uključujući socijalno poduzetništvo); aktivnije sudjelovanje u društvu; pozitivniji stav prema europskom projektu i vrijednostima EU-a i druge vještine koje također uključuju veću motivaciju i zadovoljstvo u svakodnevnom radu. Na sustavnoj razini očekuje se da će se njima pokrenuti modernizacija i pojačati odgovori sustava obrazovanja i osposobljavanja te politika za mlade na glavne izazove u današnjem svijetu a to uključuje zapošljavanje, gospodarska stabilnost i rast, ali i potreba za promicanjem društvenih, građanskih i međukulturalnih kompetencija, međukulturalnog dijaloga, demokratskih vrijednosti i temeljnih prava, socijalne uključenosti, nediskriminacije i aktivnog građanstva, kritičkog mišljenja i medijske pismenosti. Prema

tome, ova Ključna mjera ima predviđeni učinak kao što je povećana kvaliteta obrazovanja i osposobljavanja i rada s mladima u Europi i izvan nje, kombiniranjem višeg stupnja izvrsnosti i privlačnost s povećanim prilikama za sve, uključujući one u nepovoljnom položaju te veća motivacija za učenje jezika preko inovativnih metoda poučavanja ili bolje povezanosti s praktičnom uporabom jezičnih vještina potrebnih na tržištu rada; pojačana interakcija između prakse, istraživanja i politike.²²

Jedan od primjera projekta u sklopu Ključne aktivnosti 2. u Hrvatskoj je projekt CAVA - Kompetencije za dodanu vrijednost u poljoprivredno - prehrambenoj mikro proizvodnji: razvoj poduzetništva u ruralnim područjima.²³ Projekt je vrijedan 420 tisuća eura od čega AZRRI ulaže više od 50 tisuća. Bavi se turističko – ugostiteljskim i poljoprivredno – prehrambenim sektorom, s ciljem razvoja ruralnog poduzetništva. Projekt se provodi u suradnji sa Školom za turizam, ugostiteljstvo i trgovinu iz Pule. Nakon završetka nastavnih programa, krenulo se u testnu fazu odnosno edukaciju. Cilj projekta je uz obrazovanje, zadržati poljoprivredne proizvođače na selu. Pružaju im se znanja i savjeti kojima njihov domaći proizvod ostvaruje dodatnu vrijednost.²⁴

---

²² Erasmus+, programski vodič verzija 1. (2017.): 20.10.2016. (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth 20.03.2017.) str. 117.-118.

²³ <http://www.azrri.hr/index.php?id=258> (preuzeto 1.5.2017.)

²⁴ <http://www.tvistra.hr/video-u-edukacijskom-gastronomskom-centru-istre-predstavljen-europski-projekt-cava/> (preuzeto 1.5.2017.)

3.5. Ključna mjera 3

Aktivnosti kojima se podupire reforma politike usmjerene su na ostvarivanje ciljeva europskih politika, osobito strategije Europa 2020., Strateškog okvira za europsku suradnju i osposobljavanje (ET 2020) i Europske strategije za mlade. Aktivnosti koje provode kroz program su na primjer strukturirani dijalog: sastanci između mladih ljudi i donositelja odluka u području mladih. Ključnom mjerom 3. obuhvaćene su brojne druge aktivnosti kojima se podupire reforma politike u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Ove aktivnosti izravno provodi Europska komisija ili se provode putem posebnih poziva na podnošenje prijedloga kojima upravlja Izvršna agencija. Neke od tih aktivnosti odnose se na znanje u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih, koje uključuje prikupljanje dokaza, analizu i suradničko učenje. A posebno tematska stručnost i stručnost za određene države, studije o pitanjima politika i reformama, uključujući aktivnosti koje obavlja mreža Eurydice; potpora sudjelovanju država sudionica u programu Erasmus+ u europskim/međunarodnim anketama usmjerenim na praćenje posebnih trendova i razvoja, uključujući razvoj jezičnih sposobnosti u Europi; događanja u organizaciji predsjedništva EU-a, konferencije i sastanci na visokoj razini; razmjene iskustva i dobre prakse i suradničke revizije; potpora provedbi otvorenih metoda koordinacije. Zatim aktivnosti poput inicijative za inovacijske politike čiji je cilj razvoj novih politika i pripremanje njihove provedbe. Uključuju posebne pozive na podnošenje prijedloga kojima upravlja Izvršna agencija o eksperimentima s europskim politikama koje predvode javna tijela na visokoj razini i koji uključuju testiranje političkih mjera na terenu u nekoliko država, na temelju pouzdanih metoda ocjenjivanja; projektima suradnje usmjerenim na budućnost za razvoj inovativnih politika. Potpora europskim alatima za politike, posebno alatima transparentnosti (vještine i kvalifikacije) kojima će se olakšati transparentnost i priznavanje vještina i kvalifikacija te prijenos bodova, poticati osiguranje kvalitete, podržavati upravljanje vještinama i usmjeravanje. Ova će aktivnost također uključivati mreže kojima se pruža potpora provedbi tih alata; inteligentnim vještinama za razvoj i potporu europskim alatima kao što je Panorama vještina EU-a – internetska platforma; mrežama kojima se podupiru posebna područja politika kao što su pismenost i učenje odraslih te rad s mladima i informiranje mladih (SALTO i Eurodesk); posebnim alatima za visoko obrazovanje – razvoj i potpora alatima kao što su U-Multirank, potpora Bolonjskom procesu ili vanjskoj dimenziji visokog obrazovanja i dr. Zatim slijedi aktivnost poput suradnje s međunarodnim organizacijama, kao što su OECD i Vijeće Europe. Ovom će se aktivnosti također poticati dijalog o politici s partnerskim

državama i promicanje međunarodne privlačnosti europskog visokog obrazovanja u svijetu. Ovim će se također podržati mreža stručnjaka za visoko obrazovanje u partnerskim državama u susjedstvu EU-a i međunarodne organizacije studenata. Dijalog sa zainteresiranim stranama, promicanje politike i programa, uključujući suradnju s civilnim društvom u okviru koje se podupiru europske nevladine organizacije i europske mreže u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih preko posebnog poziva na podnošenje ponuda kojim upravlja Izvršna agencija; javna događanja, sastanke, rasprave i savjetovanja s donositeljima politika i sudionicima o važnim pitanjima politika (kao što su Forum za obrazovanje, osposobljavanje i mlade i Europski tjedan mladih); strukturirani dijalog u području mladih, uključujući potporu Nacionalnim radnim skupinama te sastancima na kojima se promiče dijalog između mladih ljudi i donositelja odluka i ostalo. Aktivnosti koje se provode putem ove Ključne mjere usmjerene su na: poboljšanje kvalitete, učinkovitosti i ravnopravnosti sustava obrazovanja i osposobljavanja te politika za mlade preko otvorenih metoda koordinacije; podupiranje provedbe općih preporuka i posebnih preporuka za države koje su rezultat europskih semestara; promicanje transnacionalne suradnje i uzajamnog učenja između nadležnih tijela na najvišoj političkoj razini u cilju ispitivanja i unaprjeđenja sustava, struktura i procesa; razvoj znanja i analitičke sposobnosti za podupiranje politike utemeljene na dokazima u okviru Strateškog okvira za suradnju u obrazovanju i osposobljavanju (ET2020), Europske strategije za mlade i posebnih programa politika, kao što su Bolonjski i Kopenhaški proces; jačanje svijesti o rezultatima europskih politika i programu Erasmus+ i omogućivanje njihovog iskorištavanja na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini. Povećanje profila i privlačnosti europskog visokog obrazovanja u cijelom svijetu; poticanje sinergija s drugim programima EU-a, kao što su europski strukturni i ulagački fondovi te s programima financiranja na nacionalnoj ili regionalnoj razini.²⁵ Primjer poziva za prijavu u sklopu Ključne mjere 3 je eksperimentiranje na području politike u sektoru školskog obrazovanja iz 2015. godine. Prioritet poziva je ojačati regrutiranje, odabir i uvođenje najboljih i najprikladnijih kandidata u učiteljsku profesiju razvojem alternativnih načina pridruživanja učiteljskoj profesiji. Prihvatljive aktivnosti su npr. razvoj terenskih ispitivanja o primjeni inovativnih mjera, istodobna provedba terenskih ispitivanja u različitim zemljama koje sudjeluju u projektu pod vodstvom nadležnih vlasti (ministarstvo ili ekvivalentno tijelo) zatim analiza i procjena kao što su djelotvornost, učinkovitost i utjecaj ispitane mjere, ali i metodologije eksperimentiranja, uvjeta za skalabilnost i transnacionalni prijenos naučenih

---

²⁵ Erasmus+, programski vodič verzija 1. (2017.): 20.10.2016. (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth 20.03.2017.) str. 186.-187.

lekcija i dobre prakse (uzajamno učenje) te podizanje svijesti, širenje i korištenje koncepta projekta i njegovih rezultata na regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini tijekom trajanja projekta i na duge staze te za poticanje prenosivosti između različitih sektora, sustava i politika. Maksimalan iznos bespovratnih sredstava po projektu bio je 2.500.000 eura. Maksimalna stopa sufinanciranja je 75% ukupnih prihvatljivih troškova projekta. Prihvatljivi prijavitelji uključuju tijela javne vlasti (ministarstvo ili ekvivalentna tijela) odgovorna za obrazovanje i osposobljavanje na najvišoj razini u odgovarajućem nacionalnom ili regionalnom kontekstu, javne ili privatne organizacije ili institucije koje djeluju u području obrazovanja i osposobljavanja, javne ili privatne organizacije ili institucije koje obavljaju djelatnosti povezane s obrazovanjem i osposobljavanjem u drugim društveno-gospodarskim sektorima (npr. gospodarske komore, kulturne organizacije, tijela za procjenu, istraživačka tijela itd.).²⁶

---

²⁶ <http://arhiva.rera.hr/Edukacije/tabid/126/articleType/ArticleView/articleId/608/Kljucna-aktivnost-3-Eksperimentiranje-na-podrucju-politike-u-sektoru-skolskog-obrazovanja.aspx> (preuzeto 1.5.2017.)

3.6. Youthpass

Europski alat za poboljšanje priznavanja rezultata učenja mladih ljudi i osoba koje rade s mladima stečenih sudjelovanjem u projektima koji se podupiru u okviru programa Erasmus+. Youthpass se sastoji od potvrda koje mogu dobiti sudionici u nekoliko mjera programa i utvrđenog postupka kojim se podupiru mladi ljudi, osobe koje rade s mladima i organizacije mladih u razmišljanjima o rezultatima učenja stečenim u okviru projekta Erasmus+ u području mladih i neformalnog obrazovanja. Youthpass je dio strategije Europske komisije čiji je cilj poboljšati priznavanje neformalnog i informalnog učenja i rada s mladima u Europi i izvan nje.²⁷ Svaka osoba koja je sudjelovala ima pravo primiti Youthpass potvrdu koja opisuje i potvrđuje neformalno i informalno iskustvo učenja stečeno tijekom projekta, kao i njegove rezultate. Za izdavanje Youthpass potvrde visoke kvalitete s pojedinačnim ishodima učenja, Europska komisija preporuča posvetiti pažnju procesu učenja kroz različite faze projekata. Refleksije na proces i rezultate učenja vode izdavanju Youthpass certifikata, podižu sposobnost sudionika za korištenjem stečenih kompetencija te podižu kvalitetu projekata. Sve Youthpass potvrde imaju istu strukturu, usklađen format i sadrže osobne podatke o sudioniku/ci, opći opis relevantne Akcije, ključne informacije o projektu i aktivnostima koje je ostvario/la sudionik/ca, opis i procjenu ishoda učenja sudionika/ca tijekom projekta. Pomoću Youthpass-a Europska komisija osigurava da se sudjelovanje u Programu priznaje kao obrazovno iskustvo i kao razdoblje neformalnog i informalnog učenja. Ovaj dokument može biti vrlo koristan za buduće osobno, obrazovno i profesionalno usmjerenje sudionika/ce.²⁸ Upotreba Youthpass-a može dodati vrijednost projektima mladih na kojima se koristi, na nekoliko načina; kroz proces Youthpass, razmišljanje o učenju postaje strukturirano te je edukativna vrijednost projekta učvršćena. To čini učenje sudionika više svjesno. Budući da su svjesniji svojih kompetencija, sudionicima je lakše koristiti ih u budućnosti. Tako Youthpass podržava buduće putove mladih ljudi. Stavljajući naglasak na procese učenja i ishode u radu s mladima, Youthpass pomaže povećanju tj. potiče svijest sudionika o učenju u različitim kontekstima i pomaže im da razmisle o svojim željama i potrebama za učenjem. Zašto bi sudionici odlučili koristiti Youthpass? Oni mogu opisati što su učinili i naučili u projektu, učili su pronaći odgovarajuće riječi kako bi opisali svoje sposobnosti, oni postaju svjesniji svojih kompetencija, postaju svjesniji različitih konteksta i načina na koji ljudi uče, mogu bolje pokazati i objasniti svoje sposobnosti drugima, na

---

²⁷ Erasmus+, programski vodič verzija 1. (2017.): 20.10.2016. (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth 20.03.2017.), str. 7.

²⁸ Mladi na djelu, programski vodič (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth), str. 7.

primjer u intervjuu za posao, u školi ili za daljnje projekte, mogu napraviti daljnje planove o tome što bi i dalje htjeli naučiti i kako će imati službenu potvrdu o njihovom sudjelovanju u projektu. Youthpass nije nešto što daje sva prava vlasniku, formalna akreditacija kompetencija, zamjena za bilo koju formalnu kvalifikaciju ili dostupnost za demonstraciju ishoda učenja od aktivnosti poduzetih u programu YOUTH (koji je završen 2006. godine). Youthpass je proces razmišljanja koji pomaže definirati i opisati ishode učenja u projektu mladih, što dovodi do potvrde koja dokumentira te ishode učenja, to je i potvrda o sudjelovanju organizatora određene aktivnosti, opis aktivnosti u kojoj je osoba sudjelovala kao individua, zatim to je i opis konkretnih aktivnosti koje se poduzimaju i ishodi učenja te potvrdu za ljude koji sudjeluju u aktivnostima koje podupire EU Mladi na djelu i Erasmus +: programi. To je također i alat koji stavlja ključne sposobnosti za cjeloživotno učenje u praksu te je čvrsto utemeljen na načelima neformalnog obrazovanja i učenja to također predstavlja način poboljšanja vidljivosti učenja u projektima mladih i točnije u programu Erasmus + i Mladi na djelu.²⁹ (Prilog 1.)

---

²⁹ <https://www.youthpass.eu/hr/about-youthpass/why-youthpass/> (preuzeto 2.5.2017.)

4. ISKUSTVA IZ PRAKSE

4.1. Nefitne organizacije i prijave na projekte

Udruga u smislu Zakona o udrugama je svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba koje se, radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj, te za humanitarna, socijalna, kulturna, odgojno-obrazovna, znanstvena, sportska, zdravstvena, tehnička, informacijska, strukovna ili druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom, a bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja. Djelovanje udruge temelji se na načelu neovisnosti što znači da udruga samostalno utvrđuje svoje područje djelovanja, ciljeve i djelatnosti, svoj unutarnji ustroj i samostalno obavlja djelatnosti koje nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom. Djelovanje udruge temelji se na načelu neprofitnosti, što znači da se udruga ne osniva sa svrhom stjecanja dobiti, ali može obavljati gospodarsku djelatnost, sukladno zakonu i statutu.³⁰ Kao što je već rečeno, u sklopu svake aktivnosti odnosno ključne mjere postoji određena pravila tko se može prijaviti da sudjeluje i da organizira projekte u sklopu Erasmus +. Kao iskustvo iz prakse, koje će biti prikazano na primjeru nefitne udruge iz Zagreba – Udruga mladih Device, sažet ćemo ovu temu na primjerima iz prakse. Udruga mladih Device je nevladina organizacija iz Zagreba koja je osnovana s ciljem promicanja interesa i aktivnosti mladih. Glavni ciljevi udruge su poticati i promicati toleranciju i kreativnost među mladima, promicati svijest o problemu nezaposlenosti mladih, poticanje mladih ljudi u poduzetništvu i razvoj njihovih vještina s formalnim i neformalnim metodama učenja, poticati razvoj civilnog društva, posebno među mladima, promicati ideju očuvanja prirode i okoliša. Sve to se radi organiziranjem i sudjelovanjem na raznim nacionalnim i međunarodnim projektima, predavanjima, tečajevima, kampovima, radionicama i drugim aktivnostima.³¹ Kao što je već spomenuto prethodno, nefitne udruge se također mogu prijavljivati kao organizatori projekata. Sam proces prijave ima svoj tijek koje kreće od samog informiranja za rokove za prijave. Što se tiče mobilnosti mladih, nefitne udruge uglavnom se prijavljuju za projekte u sklopu Ključne mjere 1 koja uključuje razmjenu mladih, mobilnosti mladih i ostalo prema Erasmus+ vodiču. Rokovi za prijavu za 2017. godinu prema službenim stranicama Erasmus plus programa su 2. veljače, 26. travnja i 4. listopada. Ukoliko se udruga odluči prijaviti na jedan

---

³⁰ Zakon o udrugama, čl. 4.,6.,9. (NN 74/14)

³¹ <http://www.umd.hr/about/> (preuzeto 1.5.2017.)

od tih rokova potrebno joj je prije svega odrediti koju temu želi iznijeti a da je povezana s ciljevima Erasmus plus programa. Kada udruga odredi temu, onda traži projektne partnere, koje smo naveli te također smo prethodno rekli koje točno države mogu biti projektni partneri prema Erasmus+ vodiču. Nakon što udruga obavijesti i dobije potvrdu od projektnih partnera da žele sudjelovati na njihovom projektu, tada traži PIF (eng. partner information form – informacije o partnerima) (Prilog 2.) od projektnog partnera koji služi za unos informacija o partnerima u samu prijavnicu za projekt. Nakon toga od projektnih se partnera traži potpisani ugovor (eng. mandate) sa pečatom ili potpisom kojim se dokazuje da projektni partner pristaje i službeno na suradnju sa udrugom (Prilog 3.) . Ti ugovori se prilažu na kraju same prijavnice. Prijavnica za određeni rok preuzima se sa internetskih stranica Erasmus+ programa ili sa stranice mobilnost.hr koja predstavlja Hrvatsku službenu nacionalnu agenciju. Europska komisija svake godine donosi Uredbu kojom ovlašćuje Hrvatsku nacionalnu agenciju da prima prijave za projekte, savjetuje udruge, raspolaže određenim novčanim iznosom te da nadzire proces provođenja projektnih aktivnosti (Uredba (EU) br. 1288/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport, kao i na godišnjim programima rada Erasmus+ za 2016. i 2017. Programom Erasmus+ obuhvaćeno je razdoblje 2014. – 2020.). Prijavnica se sastoji od pitanja koja treba detaljno i temeljito odgovoriti. Na početku ispunjavanja same prijavnice potrebno je odabrati za koju vrstu mobilnosti se prijavljujete, koji je očekivani datum projektne aktivnosti, te koji ćete jezik koristiti u prijavnici, naziv projekta odnosno ime projekta na engleskom i akronim projektnog naziva ako postoji (Prilog 4.). Zatim se ispunjavaju informacije o projektnim partnerima npr. tko je zastupnik organizacije, broj telefona, email i ostalo te informacije o organizaciji koje uključuju i projekte koje su proveli ili na kojima su sudjelovali, a sve te informacije udruga dobiva putem PIF-a. Nakon toga dolazi se do pitanja koja se treba temeljito ispuniti da bi se zadovoljili uvjeti dodjeljivanja odnosno osvajanja projekta. Pitanja se sastoje od 6 dijelova od toga se prvi dio odnosi na opis projekta, zašto ta udruga želi iznijeti taj projekt i kako je on povezan s ciljevima Erasmus + programa, zatim kako je udruga odabrala projektne partnere i zašto baš njih. Drugi dio se odnosi na profil sudionika na projektu, kako će udruga odabrati sudionike, koje će vještine steći na tom projektu itd. Treći dio se odnosi na pripremu, odnosno kako će udruga osigurati da u mjestu u kojemu će organizirati projekt da će biti sigurno okruženje za sudionike, kako će osigurati prijevoz, zdravstveno osiguranje sudionika, te kako će osigurati da sudionici dođu pripremljeni na projekt. Četvrti dio se odnosi na glavne aktivnosti znači detaljan opis datuma i aktivnosti koje će udruga provoditi na tu temu, te kako

će osigurati uključenost projektnih partnera u aktivnosti te da sami sudionici budu glavni akteri u aktivnostima. Između četvrtog i petog dijela treba ispuniti tablicu sa zemljama koje dolaze na projekt, udaljenost zemalja od lokacije projekta, broj dana projekta ne uključujući dane putovanja do i od lokacije, zatim broj sudionika iz te zemlje koji sudjeluju na projektu te ukoliko dolaze sudionici sa posebnim potrebama treba naznačiti i njihov broj (Prilog 5.). Udaljenost sudionika od lokacije projekta izračunava se pomoću posebnog kalkulatora na stranici ec.europa.eu koji također ovisi o naknadi odnosno refundaciji koju sudionici projekta dobiju nazad za put koji su prešli do lokacije projekta (Prilog 6.). Refundacija se računa prema kilometraži te npr. ako je Hrvatska udaljena od lokacije projekta preko 2000 km, sudionici dobiju do 275 eura refundacije za prijeđeni put, prema Erasmus + vodiču. Nakon ispunjene tablice peti dio se odnosi na praćenje napretka tijekom projekta, kako projekt utječe ili kako će utjecati na sudionike te kako će udruga osigurati procjenu sudionika i njihovih vještina. I zadnji šesti dio odnosi se na sažetak projekta gdje treba ukratko sažeti ciljeve projekta, opis, broj i profil sudionika, opis aktivnosti, metode korištene te cjelokupan utjecaj na projektne partnere i sudionike. Nakon što udruga popuni svih 6 dijelova koji se odnose na ta pitanja potrebno je potpisati Deklaraciju časti gdje udruga pristaje na činjenicu da se ove informacije mogu koristiti u javne svrhe te objavljivati na stranicama ukoliko projekt bude odobren, te da udruga svjesno potpisuje da su sve informacije točne u opsegu onog znanja koje ta udruga ima te ostale informacije (Prilog 7.). Nakon što priloži sve ugovore, potpisanu deklaraciju, raspored aktivnosti i drugo, udruga na određeni datum odnosno rok podnosi prijavnicu nacionalnoj agenciji. Obično je rok čekanja na odgovor od 2-4 mjeseca. Udruga mladih Device prijavljivala se prethodno na 3 projekta. Nacionalna agencija odgovara na email prijavitelja u obliku dokumenta obrazlažući razloge odbijanja ili prihvatanja prijavnice (Prilog 8.).

5. ZAKLJUČAK

Europska unija nudi puno mogućnosti na području obrazovanja mladih za koje mladi u Europi i u Hrvatskoj nisu dovoljno informirani. Program Mladi na djelu je prvi u kojemu je Hrvatska sudjelovala dok još nije bila članica Europske unije. Sve do 2014. program Mladi na djelu zamijenio je Erasmus+ koji nudi bolje mogućnosti za Hrvatsku kao članicu Europske unije. U ovom završnom radu mogu se vidjeti razlike u oba programa kao što npr. Erasmus+ ima za cilj sprečavanje odlazaka mladih u druge zemlje radi posla, obrazovanja te npr. puno ciljeva koji se zalažu za bolju prihvaćenost imigranata u Europi dok to Mladi na djelu program to nije imao predviđeno jer tada nisu postojale takve prepreke u zemljama odnosno nisu bile toliko izražene. Mladi u Hrvatskoj se najčešće informiraju putem internetskih stranica, fakulteta, novina i dr. međutim kada bismo pitali nekolicinu studenta sada da li znaju što je Erasmus + i koje on nudi mogućnosti, većina bi odgovorila da Erasmus+ predstavlja razmjenu na fakultetu na jedan ili dva semestra te također bi vam neki od njih rekli da oni ne bi imali mogućnosti biti odabrani na tu razmjenu zbog lošijih ocjena, nekima je možda predugo otići na 6 mjeseci ili čak godinu dana itd. Nisu pogriješili jer to je ono za što je Erasmus zapravo stvoren, ali Erasmus+ nudi puno više. No kada biste ih pitali jesu li čuli za programe koji im nude tjedan do dva stjecanja vještina koje bi ih poboljšale kao osobu u smislu samopouzdanja, rješavanja strahova od javnih govorenja, upoznavanja različitih kultura i dr. i da sav taj put financira Europska unija, većina njih bi odgovorila da nisu. Ono što se ovim programom nudi je da svaki mladi Europljanin stekne vještine u raznovrsnim područjima bez obzira da li se obrazuje za to, ili da li je zaposlen u tom području. Jedan pravnik može otići na projekt koje uključuje plesanje i pjevanje pa da nauči nešto i u tome. Jedna bitna stvar koju također EU želi postići je da se ovim projektima, razmjenama, reformama i svim drugim poticajima i mobilnostima utječe na Europu i njene građane, da promijeni svijest u ljudima koja se iskrivila tijekom godina, da pokrene mlade odnosno naše nositelje budućnosti i da ih potakne na inicijativu i probudi u njima želju za promjenom. Ovaj program nudi toliko spektar mogućnosti, i ako i netko mlad ima neku ideju, želju za promjenom, Erasmus + je jedan od puteva ka tome. Svaka osoba koja je prošla kroz jedno takvo iskustvo neće vam sigurno reći da ga nije promijenilo. Ono što Europska unija nudi svima nama je da ako imamo želju da mijenjamo svijest u Europi pa čak i u svijetu, da su oni ovdje da nas podupru, kao što podupire i sve ostale članice tako podupire i Hrvatsku.

6. POPIS LITERATURE

Knjige:

T. Čapeta, S. Rodin, Osnove prava Europske Unije, Zagreb 2011. (str. 3-7)

Zakoni:

Zakon o udrugama, čl. 4.,6.,9. (NN 74/14)

UREDBA (EU) br. 1288/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport

Vodiči s interneta:

Erasmus+, programski vodič verzija 1. (2017.): 20.10.2016. (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth 20.03.2017.) str. 7., 10.-15., 22., 23., 31.-33., 117.,118., 186., 187.
Mladi na djelu, programski vodič (preuzeto sa www.ec.europa.eu/youth) str. 1, 4-5,7

Internetski izvori:

https://www.porezna-uprava.hr/bi/Documents/vijesti_EU_lipanj.pdf (preuzeto 3.4.2017.)

<https://optimusconsulting.eu/eu-fondovi/> (preuzeto 4.4.2017.)

<http://europskifondovi.eu/programi/europski-socijalni-fond-esf/#.WOPk1oiGNPY> (preuzeto 4.4.2017)

http://www.mobilnost.hr/cms_files/2015/12/1450095726_6-ka1-radionica-2015-final.pdf
(preuzeto 13.04.2017.)

<http://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/programi/mladi/erasmus-mladi/> (preuzeto 18.04.2017.)

<http://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/programi/mladi/erasmus-mladi/razmjene-mladih/>
(preuzeto 18.04.2017.)

<http://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/programi/mladi/erasmus-mladi/europska-volonterska-sluzba/> (preuzeto 18.04.2017.)

<http://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/nadahnuce/primjeri-dobre-prakse/hrvatski-primjeri/mladi/>
(preuzeto 18.04.2017.)

<http://www.azrri.hr/index.php?id=258> (preuzeto 1.5.2017.)

<http://www.tvistra.hr/video-u-edukacijskom-gastronomskom-centru-istre-predstavljen-europski-projekt-cava/> (preuzeto 1.5.2017.)

<http://arhiva.rera.hr/Edukacije/tabid/126/articleType/ArticleView/articleId/608/Kljucna-aktivnost-3-Eksperimentiranje-na-podrucju-politike-u-sektoru-skolskog-obrazovanja.aspx> (preuzeto 1.5.2017.)

<https://www.youthpass.eu/hr/about-youthpass/why-youthpass/> (preuzeto 2.5.2017.)

<http://www.umd.hr/about/> (preuzeto 1.5.2017.)

<http://arhiva.mobilnost.hr/index.php?id=350> (preuzeto 20.3.2017.)

<http://www.mspm.hr/djelokrug-aktivnosti/medjunarodna-suradnja-i-eu-poslovi/program-unije-mladi-na-djelu-2007-2013/366>

<http://www.eu-projekti.info/erasmus> (preuzeto 4.4.2017.)

7. PRILOZI

PRILOG 1. Youthpass certifikat

 	
<div>Youthpass</div>	
MOBILITY OF YOUTH WORKERS	
Iva Paić	
BORN ON 30/04/1994 IN Zagreb, Croatia	
PARTICIPATED IN A LEARNING MOBILITY PROJECT	
Youth Management for Youth Development.	
THE PROJECT TOOK PLACE FROM 30/06/2016 TO 09/07/2016 IN Zakopane, Poland.	
MOBILITY OF YOUTH WORKERS	
<p>Learning mobility projects of youth workers support the professional development of youth workers by enabling them to acquire new skills and professional experiences. The projects may include transnational activities such as seminars, training courses, contact-making events, study visits and job shadowing periods abroad. The projects also contribute to strengthening the quality and the role of youth work in Europe.</p> <p>Erasmus+ is the European Union's programme for boosting skills and employability through activities organised in the field of education, training, youth, and sport. Youth activities under Erasmus+ aim to improve the key competences, skills and employability of young people, promote young people's active participation in the society, their social inclusion and well-being, and foster improvements in youth work and youth policy at local, national and international level.</p>	
	Lukasz Golota Representative of the organisation
<small>The ID of this certificate is HPLJ-G8QY-6GC9-CD2V. If you want to verify the ID, please go to the web site of Youthpass: http://www.youthpass.eu/qualitycontrol/</small>	<small>Youthpass is a Europe-wide validation system for non-formal learning within the Erasmus+ Youth in Action Programme. For further information, please have a look at http://www.youthpass.eu.</small>

Youthpass

With this document we certify that **Iva Paić** took part in a project called **Youth Management for Youth Development**. It was a training course. The project was hosted by **Centrum Inicjatyw Naukowych i Kulturalnych PARNAS**, and implemented in cooperation with **Bulgarian Youth Community; Udruga mladih „Device”; Cap Mobilite Monde; Heraklion Youth Centre; Association „MeOut”; Futuro e progresso; Associação Intercultural Amigos da Mobilidade; Asociatia Young Initiative; Slovak Youth for Travelling, Education and Volunteering; AJ Intercambia..** The participation was supported by **Device Youth association**.

Within Erasmus+, a training course is a project where youth workers and youth leaders come together for several days to develop their knowledge, skills, and attitudes on a certain theme. The daily programme of the course is based on learning objectives and facilitated by experienced trainers. The training courses promote the initiative and creativity of participants and have a direct impact on their future youth work or youth policy activities, such as organising quality projects and providing intercultural and non-formal learning experiences for young people.

Altogether, **33 people from Bulgaria, Croatia, France, Greece, Hungary, Italy, Poland, Portugal, Romania, Slovak Republic, and Spain** took part in the project.

The overall aim and specific objectives of the project:

- Development of knowledge and competence of youth workers in the management of international projects focused on youth sector, including Erasmus +;
- Promotion of the idea of European integration through the use and development of non-formal education components and intercultural dialogue;
- Creation of effective international partnerships;
- Stimulation of creativity and entrepreneurship;
- Exchange of good practices and experience taken from previous work at local and international level.

Main contents and activities of the project:

The whole project was based on non-formal learning approaches - Intercultural Learning, Experiential Learning, Learning through Challenges, Learning to Learn, used during workshops, simulation exercises, team building exercises and name games, speeches and presentations, working in mixed groups on project development and follow-up activities, active discovering of the venue, cultural presentations organized by the participants, daily reflections and final evaluation.

Trainer/s:

Marcin Księżopolski and Nataliya Pavlyuk

Among the results of the project are the following:

- Improving competences related to projects preparation and management in the Youth sector;
- Development of effective partnerships between youth workers and their organisations;
- Preparation of projects' drafts for future cooperation and implementation

Zakopane, 09/07/2016

Marcin Księżopolski
Person in charge of the project

PRILOG 2. PIF (Partner information form – informacije o partnerima na projektima)

Part A: IDENTIFICATION OF THE PARTNER

Partner	
Role in the application	Partner organisation
PIC number	948919670
Partner's legal name (national language)	Udruga mladih 'Device'
Partner's legal name (latin characters)	
Acronym, if applicable	
National ID number, if applicable	49541150861
Department, if applicable	
Legal address	Derenčinova 4
Postal code	10 000
City	Zagreb
Country	Croatia
Region	
Web site	www.umd.hr
Email	device.youth@gmail.com
Telephone	00385981931231
Fax	

Person authorised to legally commit the partner (legal representative)	
Title	Mr.
Family name	Erak
First name	Marko
Position	President
Email	markoerak12@gmail.com
Telephone	00385981931231

Person responsible for the implementation of the action (contact person)	
Title	Mr.
Family name	Erak
First name	Marko
Position	President
Email	markoerak12@gmail.com
Telephone	00385981931231

Erasmus+

PART B. PROFILE OF THE PARTNER	
Status	☐ Private (PR) ☒ Public (PB)
Type	☒ Non profit/non governmental organisation (NFP-NGO) ☐ Informal group of young people (NFP- IGYP) ☐ Body active at European level in the youth field (NFP- ENGYO)
Activity level	☐ Local (L) ☐ Regional (R) ☒ National (N) ☒ European (E) ☐ International (I)

Background and Experience
Please briefly present the partner organisation
<p><i>Device Youth Association is a non-profit organization of young people which was established with the main aim of promoting the interests and activities of youths. The main objectives of our association are to encourage and promote tolerance and creativity among young people, to promote awareness of the youth unemployment problem and to encourage young people in entrepreneurship and development of their skills with formal and non-formal learning. We also encourage development of civil society and human rights, especially social inclusion. All this is done by organizing and participating in various national and international projects, lectures, classes, camps, workshops and other activities.</i></p>

What are the activities and experience of the organisation in the areas relevant for this application?
<p><i>We are working hard to gain as much experience and strategic partnerships in our country and Europe in the matters of working domain that specially includes improvement of youth skills. Our organisation has, so far, participated in few Youth Exchange projects (Cyprus 2013., twice in Poland in 2015., Poland 2016.), and we are currently applying to do a project about the problem of youth unemployment, especially brain drain phenomenon in the Europe. Also, our organization has successfully implemented national project where we went to few high schools and presented opportunities that EU brings to the youth in regards to their further formal and non-formal education.</i></p>

What are the skills and expertise of key staff/persons involved in this application?
<p><i>Skills and expertise of our members who will be involved in this project are primarily related to the field of their study. They have knowledge regarding psychology, human resourcing, project management, politics, journalism, etc. gained through their studies and participating in various projects and practices over the last few years. Some of them are an award-winning innovators (International Fair of Innovations, Zagreb, 2011), participants of international communication workshops (DAAD, Kiel, 2013 and European Forum Alpbach, 2014.) and long-term volunteers in field of working with youths. Also, some of our members have exceptional organizational and coordination skills acquired through participation in various projects (editorial at Croatian Student's Television, Organizing Committee of the World and European Water Polo Championship, logistics team Garden Festival, ...). We consider this personal experience to be a good foundation for discussion and active participation in the training course which will later serve as a good springboard for their personal and especially professional life.</i></p>

PRILOG 3. Ugovori projektnih partnera (eng. Mandates)

Erasmus+ mandate: March 2014
Valid for 2017

Project title: Social Inclusion Through Arts - SITA

MANDATE¹

I, the undersigned, Marko Erak, representing, Udruga mladih Device, non-governmental organization, 4150333, Derenčinova 4, 10000 Zagreb, Croatia, HR49541150861 hereinafter referred to as "the partner organisation" or "my organisation", for the purposes of participating in the project [*Social Inclusion Through Arts - SITA*] under the Erasmus+ programme (hereinafter referred to as "the project") hereby:

1. Mandate [*Asociación Mundus - Zaragoza*] [*MUNDUS*] [Cultural association] [915645954]² [Edificio Cero Emisiones, CIEM Av. de la Autonomía 7, 2º Planta, 50003 Zaragoza, Spain] [G66021478], represented by [*Alberto Tortolero, President of Asociación Mundus - Zaragoza*] (hereinafter referred to as "the coordinator") to submit in my name and on behalf of my organisation the project application for funding within the Erasmus+ programme to [*ANE-Agencia Nacional Español*] in [*Spain*] hereinafter referred to as "the National Agency". In case the project is granted by the National Agency, to sign in my name and on behalf of my organisation the grant agreement and its possible subsequent amendments with the National Agency.

2. Mandate the coordinator to act on behalf of my organisation in compliance with the grant agreement.

I hereby confirm that I accept all terms and conditions of the grant agreement and, in particular, all provisions affecting the coordinator and the other beneficiaries. In particular, I acknowledge that, by virtue of this mandate, the coordinator alone is entitled to receive funds from the National Agency and distribute the amounts corresponding to my organisation's participation in the project.

I certify that the information related to my organisation contained in this application is correct and that my organisation has not received/applied for any other EU funding to carry out the activity which is the subject of this project application.

I hereby accept that my organisation will do everything in its power to help the coordinator fulfil its obligations under the grant agreement, and in particular, to provide to the coordinator, on its request, documents or information may be required in relation to the grant agreement.

I hereby declare that the organisation I represent is not in any of the situations of exclusion set out in the project application and that it has the operational and financial capacity to complete the proposed action or work programme as set out in the project application.

I hereby declare to agree on behalf of my organisation that the provisions of the grant agreement shall take precedence over any other agreement between my organisation and the coordinator that may have an effect on the implementation of the grant agreement, including this mandate.

This mandate shall be annexed to the [project application/grant agreement]³ and shall form an integral part of the grant agreement in case the project is selected for funding.

Marko Erak, president Done at Zagreb, 10 April 2017	[<i>Alberto Tortolero</i>], [<i>Asociación Mundus- Zaragoza</i>] [<i>MUNDUS</i>] Done at Zaragoza, 22/04/2017
---	---

¹ One original version of this Annex to be included for each partner organisation except for the coordinator

² To be deleted or filled in according to the "Legal Entity" form.

³ Choose as appropriate depending on when the mandate is submitted

PRILOG 4. Početan izgled prijavnice

B. Context	
Programme	Erasmus+
Key Action	Learning Mobility of Individuals
Action	Mobility of learners and staff
Action Type	VET learner and staff mobility
Call	2017
Round	Round 1
Deadline for Submission (dd-mm-yyyy hh:nn:ss - Brussels, Belgium Time)	02-02-2017 12:00:00
Language used to fill in the form	<div></div>
B.1. Project Identification	
Project Title	<div></div>
Project Title in English	<div></div>
Project Acronym	<div></div>

PRILOG 5. Tablica udaljenosti zemalja

B.1. Activities' Details															
Please enter the different mobility activities you intend to implement in your project.															
Activity No.		Activity Type													
		Youth Exchanges - Programme Countries													
Flow No.	Group	Country of Origin	Country of Destination	Venue (City)	Distance Band	Start Date	End Date	Total Duration Excluding Travel (days)	Travel Days	Total Duration Including Travel (days)	No. of Participants	Participants with Special Needs (out of total number of Participants)	Participants with Fewer Opportunities (out of total number of Participants)	Accompanying Persons (out of total number of Participants)	Group Leaders/ Trainers/ Facilitators (out of total number of Participants)
1		Croatia	Croatia	Šibenik	500 - 1999 km	02-09-2017	09-09-2017	8	2	10	36				5
Total								8	2	10	36				5
Add Activity		Remove Activity													

Please attach a timetable for each activity (including advance planning visits) in section "Annexes" of this form.

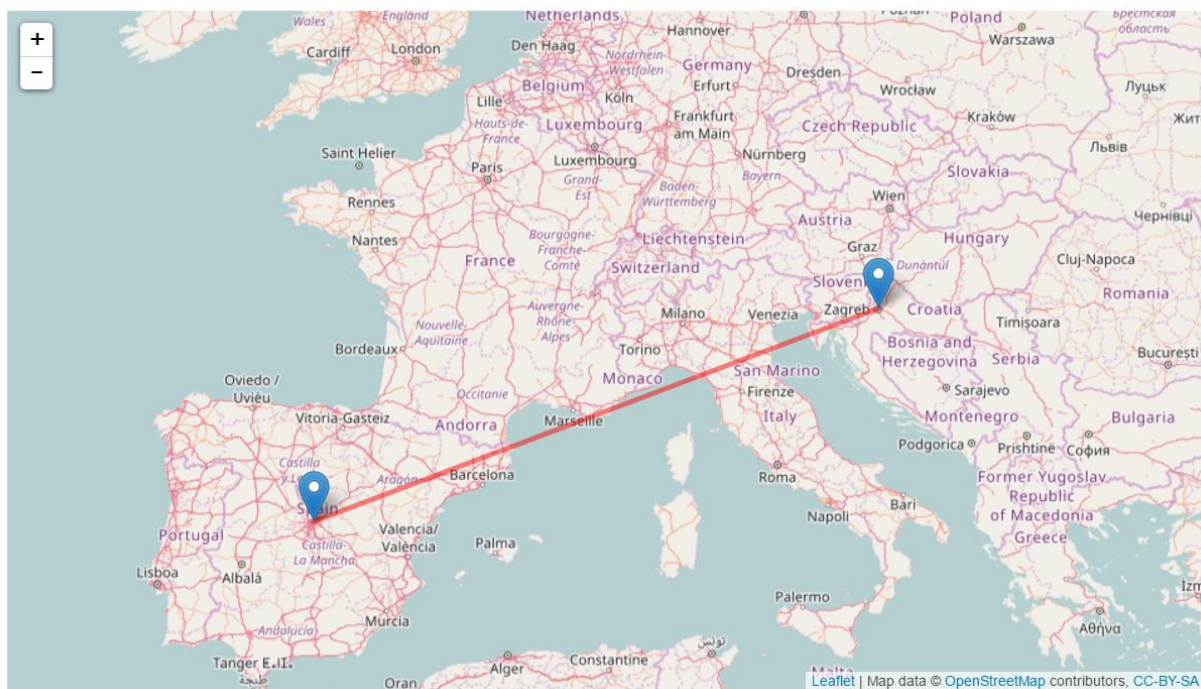
PRILOG 6. Kalkulator udaljenosti (primjer Zagreb-Madrid)

From:

To:

[Calculate](#)

Distance: **1701.04** km.

PRILOG 7. Deklaracija časti

Erasmus+

Application Form

Call: 2017

KA1 - Learning Mobility of Individuals

KA102 - VET learner and staff mobility

Form Version: 4.05

N. Declaration of Honour

To be signed by the person legally authorised to enter into legally binding commitments on behalf of the applicant organisation. Once signed it must be scanned and annexed to this application form.

I, the undersigned, certify that the information contained in this application form is correct to the best of my knowledge. I put forward a request of an Erasmus+ grant as set out in section BUDGET of this application form.

Declare that:

- All information contained in this application, is correct to the best of my knowledge.
- In the case of projects in the field of youth, the participants involved in the activities fall in the age limits defined by the Programme.
- The organisation I represent has the adequate legal capacity to participate in the call for proposals.

EITHER

The organisation I represent has financial and operational capacity to complete the proposed action or work programme

OR

The organisation I represent is considered to be a "public body" in the terms defined within the Call and can provide proof, if requested of this status, namely:

It provides learning opportunities and

- Either (a) at least 50% of its annual revenues over the last two years have been received from public sources;
- Or (b) it is controlled by public bodies or their representatives

I am authorised by my organisation to sign Community grant agreements on its behalf.

Certify that (in case the grant requested exceeds 60 000€):

The organisation I represent:

- is not bankrupt, being wound up, or having its affairs administered by the courts, has not entered into an arrangement with creditors, has not suspended business activities, is not the subject of proceedings concerning those matters, nor is it in any analogous situation arising from a similar procedure provided for in national legislation or regulations;
- has not been convicted of an offence concerning its professional conduct by a judgment which has the force of 'res judicata';
- has not been guilty of grave professional misconduct proven by any means which the National Agency can justify;
- has fulfilled its obligations relating to the payment of social security contributions or the payment of taxes in accordance with the legal provisions of the country in which it is established or those of the country where the grant agreement is to be performed;
- has not been the subject of a judgment which has the force of 'res judicata' for fraud, corruption, involvement in a criminal organisation or any other illegal activity detrimental to the Communities' financial interests;
- it is not currently subject to an administrative penalty referred to in Article 109(1) of the Financial regulations (Council Regulation 966/2012).

PRILOG 8. Odgovor na prijavu za projekte u sklopu KA1 na primjeru Udruga mladih Device

Frankopanska 26
10000 Zagreb, Hrvatska
t. +385 (0)1 5005 635
f. +385 (0)1 5005 699
info@mobilnost.hr
www.mobilnost.hr

KLASA: 605-48/16-03/192
URBROJ: 359-09/5-16-2

Zagreb, 12. prosinca 2016.

Udruga mladih Device
Derenčinova 4,
10000 Zagreb

n/p g. Marko Erak
gđa Iva Paić

PREDMET: Obavijest o rezultatima Poziva na dostavu projektnih prijedloga za program Erasmus+ za 2016. godinu za Ključnu aktivnost 1 u području mladih - broj projekta: 2016-3-HR01-KA105-034837

Poštovani,

Zahvaljujemo Vam na interesu za sudjelovanjem u programu Erasmus+.

Nažalost, moramo Vas obavijestiti da Agencija za mobilnost i programe EU na temelju Odluke o dodjeli financijske potpore za projektne prijedloge u okviru Poziva na dostavu projektnih prijedloga za 2016. g. za program Erasmus+ - Ključna aktivnost 1 za područje mladih, rok 04.10.2016. godine (Privitak 1) nije prihvatila Vaš projektni prijedlog koji se vodi pod brojem 2016-3-HR01-KA105-034837 obzirom da nisu ispunjeni svi kriteriji formalne prihvatljivosti.

Obrazloženje formalne neprihvatljivosti projektnog prijedloga nalazi se u Privitku 2.

Želimo Vam puno uspjeha u sudjelovanju na nekom od sljedećih poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Za sve informacije obratite nam se na adresu elektroničke pošte: mladi@mobilnost.hr ili pismenim putem na gore navedenu adresu uz obavezno navođenje broja Vašeg projekta.

Protiv Odluke u privitku ove obavijesti moguće je podnijeti žalbu na način sadržan u istoj.

S poštovanjem,

Ana Koruga

voditeljica Odjela za mobilnost u području mladih

Privitak:

Frankopanska 26
10000 Zagreb, Hrvatska
t. +385 (0)1 5005 635
f. +385 (0)1 5005 699
info@mobilnost.hr
www.mobilnost.hr

1. Odluka o dodjeli financijske potpore za projektne prijedloge u okviru Poziva na dostavu projektnih prijedloga za 2016 g. za program Erasmus+ - Ključna aktivnost 1 (Razmjene mladih) za područje mladih, rok 04.10.2016. godine - objavljena na www.mobilnost.hr
2. Obrazloženje formalne neprihvatljivosti projektnog prijedloga

Privitak 2 - Obrazloženje formalne neprihvatljivosti projektnog prijedloga

Prijavljena aktivnost nije prihvatljiva prema kriteriju prihvatljivosti dobne skupine sudionika na razmjeni. Prihvatljivo je sudjelovanje mladih od 13 do 30 godina dok je u prijavi navedeno da će prihvatljivi sudionici glavne aktivnosti biti od 20 do 32 godine.

Dostaviti:

- 1) Naslovu
- 2) Projektna dokumentacija